ფასი 40 კაპ.

ᲬᲔᲚᲘᲬᲐᲓᲘ ᲞᲘᲠᲕᲔᲚᲘ

ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲠᲔᲡᲞᲣᲑᲚᲘᲙᲐ

ᲛᲗᲐᲕᲠᲝᲑᲘᲡ ᲛᲝᲐᲛᲑᲔ

ᲧᲝᲕᲔᲚᲓᲦᲘᲣᲠᲘ ᲒᲐᲖᲔᲗᲘ

№ 31 კვირა. 1 ᲓᲔᲙᲔᲛᲑᲔᲠᲘᲡᲗᲕᲔ 1918 წ. № 31

ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲞᲠᲔᲡᲘᲡ ᲑᲘᲑᲚᲘᲝᲗᲔᲙᲐ

ᲥᲐᲠᲗᲣᲚ ᲙᲚᲣᲑᲨᲘ

კვირას, 1 სექტემბერს,
ᲓᲐᲜᲘᲨᲜᲣᲚᲘᲐ

ᲞᲘᲜᲘᲗᲘᲡ ᲨᲔᲕᲨᲘᲠᲔᲑᲐ

ᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲗᲐ ᲡᲐᲛᲮᲔᲓᲠᲝ ᲙᲐᲕᲨᲘᲠᲘᲡ

გაძლიერებული ქალ-ვაჟთა გუნდი ნ. გ. ᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲘᲨᲕᲘᲚᲘᲡ ლოტბარობით შესრულებს ორ განყოფილებაში ქართველ კომპოზიტორთა პიესებს.

დასაწყისი საღამოს 9 საათზე
ბილეთები დღეიდანვე იყიდება კლუბის კასაში. 3-2

ᲐᲛ ᲜᲝᲛᲔᲠᲨᲘ ᲔᲥᲕᲡᲘ ᲒᲕᲔᲠᲓᲘᲐ

მთავრობის მოამბე ეროვნული გაზეთი
(ოფიციალური და არა ოფიციალური განყოფილებით)

„ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲠᲔᲡᲞᲣᲑᲚᲘᲙᲐ“

ღირს ერთი თვით 10 მ., ცალკე ნომერი ყველგან 40 კაპ.

სავალდებულო განცხადებანი დადგენილი ნიხრით, კერძო განცხადებანი შეთანხმებით.

გაზეთზე ხელის მოწერა მიიღება დილის 10—3 საათამდე.
(ბარონის ქუჩა № 6, ტელეფონი—1—82.

კვირას, პირველ ენკენისთვეს (ახ. სტ.) გადახდილ იქნება ნახევარ წლის წირვა და პანაშვიდი

ᲕᲐᲡᲘᲚ ᲒᲘᲝᲠᲒᲘᲡ ᲫᲘᲡ ᲛᲐᲩᲐᲑᲚᲘᲡᲐ

რასაც ღრმა მწუხარებით აუწყებენ ნათესავთ, მეგობართ და ნაცნობთ ელისაბედ ივნეს ასული მაჩაბლისა ქალით და შვილი-შვილით, გიორგ., ნიკოლოზ, არჩილ და ილია ვასილის-ძენი.

წირვა დადგება ვერის წმ. ნიკოლოზის ეკლესიაში 10 საათზე.

ᲕᲐᲥᲗᲐ ᲓᲐ ᲥᲐᲚᲗᲐ ᲒᲘᲛᲜᲐᲖᲘᲐ

ნ. გ. თᲔᲕᲖᲐᲫᲘᲡ

უფლებიანი, ახალი ტიპის, 8 კლასის კერძო გიმნაზია 4 წელიწადში.

ᲥᲔᲚᲔᲜᲘᲐᲡ Ქ., № 11.

თხოვნები მიიღება ყველა კლასებში. საგნების სწავლება რუსულად. ქართველებისთვის—საქართველოს ისტორია და ლიტერატურა სავალდებულო საგნებია. მაგალითად სადამრთველ. მოწაფეები მიიღებიან კანონიერად ერთნაირად და ხნისა მოწმობით შესაფერ კლასებში, ვისაც მოწმობა არ აქვს—გაზომილი. შეხედულ კლასში გამოუცდელად მიიღებიან ის ბერნი, რომელებსაც გათავებული აქვთ უმაღლეს დაწყებითი სასწავლებელი ან და სხვა შესაფერი კურსის სასწავლებელი. გამოცდები და განმეორებითი გამოცდები—26 აგვ. (ახ. სტილით). კანცელარია გაღებულია საღამოს 4—8 ს. გამიზნია ანალეგ მოწოდებულ ფულსა ხელმძღვანელებს.

50—5 გიმნაზიის გამგე ᲜᲐᲛᲘᲡᲘᲡ ᲑᲘᲑᲚᲘᲝᲗᲔᲙᲐᲨᲘ

ᲥᲐᲠᲗᲣᲚᲘ ᲣᲜᲘᲕᲔᲠᲡᲘᲢᲔᲢᲘ

ᲔᲠᲝᲕᲜᲣᲚ ᲡᲐᲒᲐᲛᲝᲡ ᲒᲐᲓᲐᲬᲧᲕᲔᲢᲘᲚᲔᲑᲘᲗ ᲐᲒᲕᲘᲡᲢᲝᲡ 27 ᲓᲐᲛᲝᲪᲘᲡᲐᲓᲐ:

„ᲗᲑᲘᲚᲘᲡᲘᲡ ᲡᲐᲮᲔᲚᲛᲬᲘᲤᲝ ᲣᲜᲘᲕᲔᲠᲡᲘᲢᲔᲢᲘᲡ“

ᲨᲔᲓᲒᲘ ᲠᲝᲚᲔᲑᲘᲗ ᲨᲔᲛᲓᲔᲒᲘ ᲞᲠᲝᲤᲔᲡᲘᲣᲠᲘ ᲒᲐᲜᲐᲗᲚᲔᲑᲘᲡ (ᲡᲐᲛᲐᲠᲗᲚᲘᲡ-ᲡᲐᲤᲐᲚᲝᲡᲛᲔᲢᲧᲕᲔᲚᲝᲑᲘᲡ) ᲞᲐᲠᲐᲚᲔᲚᲣᲠᲘ ᲡᲐᲒᲐᲜᲗᲐ ᲛᲘᲦᲔᲑᲐ ᲛᲝᲡᲬᲐᲕᲚᲔᲑᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲛᲝᲛᲐᲕᲐᲚᲘ ᲬᲚᲘᲡ ᲗᲕᲔᲡ ᲓᲐᲛᲗᲐᲕᲠᲔᲑᲣᲚᲘ ᲙᲣᲠᲡᲘᲗᲐ ᲓᲐ ᲡᲐᲛᲔᲪᲜᲘᲔᲠᲝ ᲙᲣᲠᲡᲘᲗᲐ ᲛᲘᲦᲔᲑᲐ ᲛᲝᲡᲬᲐᲕᲚᲔᲑᲘᲡ ᲓᲐᲬᲧᲔᲑᲐ 1 ᲝᲥᲢᲝᲛᲑᲠᲘᲡ.

3—3 უნივერსიტეტის კანცელარია.

ᲒᲐᲖ. «ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲠᲔᲡᲞᲣᲑᲚᲘᲙᲐ» ᲞᲘᲠᲕᲔᲚᲘ ᲡᲔᲥᲢᲔᲛᲑᲠᲘᲓᲐᲜ ᲦᲔᲠᲦᲔᲑᲐ 50 კ.

«ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲠᲔᲡᲞᲣᲑᲚᲘᲙᲘᲡᲘᲡ» ᲠᲔᲓᲐᲥᲢᲝᲠᲘ ᲓᲔᲑᲣᲚᲝᲑᲡ ᲠᲔᲓᲐᲥᲪᲘᲘᲡ ᲡᲐᲥ.

ᲛᲘᲦᲔᲑᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲛᲝᲡᲐᲚᲐᲞᲐᲠᲐᲒᲘᲚᲔᲑᲐᲓ 1-ᲡᲐᲜ 2-ᲛᲓᲔ.

ᲡᲘᲦᲜᲐᲚᲘᲡ ᲛᲐᲖᲠᲘᲡ ᲔᲠᲝᲒᲘᲡ ᲨᲔᲛᲝᲛᲓᲔᲒᲘ ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲢᲘ

აცხადებს, რომ მთელს მაზრაში საერობო არჩევნები მოხდება ენკენისთვის 15. სულ ასარჩევია 43 ხმოსანი. მაზრა გაყოფილია ხუთ საარჩევნო უბნად და ამარჩეველთა რაოდენობის მიხედვით ასარჩევია: 1) ქვემო მაჩხაანის რაიონში 17 ხმოსანი; 2) გურჯაანის მხარეს 10 ხმ.; 3) ქოდალოს რაიონში 6 ხმ.; 4) ლაგოდეხის რაიონში 6 ხმ. და 5) ქ. სიღნაღში 4 ხმ. სახმოსნო კანდიდატების სია უნდა წარმოდგენილ იქმნას ქ. სიღნაღში, მაზრის ერობის შემომდგომ კომიტეტში არა უგვიანეს ენკენისთვის 5-სა.

5—2 სიღნაღის მაზრის საერობო კომიტეტი.

ᲒᲐᲜᲪᲮᲐᲓᲔᲑᲐ

საძუსიკო ინსტიტუტი მუსიკალურ ცოდნის გამავრცელებელი საზოგადოებისა ქ. თბილისში.

მოსწავლეთა მიღება ყოველ დღე, გარდა უქმეებისა, 10—2 საათამდე, ინსტიტუტის კანცელარიაში, მიხეილის პრსპ. № 87. სპეციალურ საგნების მასწავლებლები: ფორტეპიანოს—ნ. ა. ასლამაზოვი, მ. მ. ავალიანი, ს. მ. გროსმანი, ნ. ი, ბეგმარმარჩევი, ვ. ნ. სტუპნიცკაია (თავის ხელოვ.), მ. მ. ფერგისი (თავის ხელოვ.) გალობის მასწავლებლები: ე. ვ. სალიანი, ნ. ლ. ვესელოვზოროვი, სკრიპკის—ვ. ლ. ბროდსკი, დ. ბ. ბერსსმან, ი. ი. ჩერნიავსკი, ფლეიტის—ე. ი. შოოფს, კლარნეტის—ვ. ს. ფაინერი, სოლფეჯიოს ისტორიის. გარმონიის, მუსიკის ისტორიის ვ. ი. დანოვსკი და ტ. მ. ფერგისი.

სახალხო განათლების სამინისტროს განკარგულებაში მეოთხე და ინჟენ. ა. ვ. ადრიანოვისა და გ. ვ. შერმაზანოვის მიერ დაარსებული

ᲣᲛᲐᲦᲚᲔᲡᲘ ᲡᲐᲘᲜᲟᲔᲜᲔᲠᲝ ᲙᲣᲠᲡᲔᲑᲘ.

კურსებს მიზნად აქვს ვაჟთა და ქალთა საშუალო სასწავლებელ-კურს დამთავრებულთათვის მოაწყოს უმაღლეს სპეციალურ სასწავლებელთა პირველის კურსის ყველა საგნების სწავლება, გზათა ინჟენერების ინსტიტუტის პროგრამის მიხედვით, როგორც უფრო ვრცელსა და სხვა სასწავლებელთა პროგრამასთან შეფარდებულისა.

კურსების საგნებია: უმაღლესი მათემატიკა, უმაღლესი ანალიზი და ანალიტიური გეომეტრია, მექანიკის თეორია, გეოდეზია, ფიზიკა, ქიმია, ხეხვეული გეომეტრია, ბუროთმოძღვრობა, სანტენერო და გეომეტრ. ხაზვა, ტოპოგრაფიული ხაზვა და ხატვა. ყველა ამ საგნებში, ლექციების გარდა, პრაქტიკული მუშაობა და ვარჯიშობა იქნება შემოღებული.

ზემოხსენებული საგნების შესწავლას აზრად აქვს მოამზადოს მსმენელები შემდეგის უმაღლესის სასწავლებელთა მეორე კურსისათვის: გზათა ინჟენერების ინსტიტუტისა, სამთოსი, ტეხნოლოგიურის, სამოქალაქო ინჟენერებისა, პოლიტეხნიკურისა და სხვა და სხვა.

გარდა ამისა, უფროსი კურსების სტუდენტებისათვის მოწყობილი იქნება ცალკე სპეციალურ საგნების შესასწავლად და პროექტების შესადგენად მეცადინეობა.

ლექტორებათ და ხელმძღვანელებათ მოწვეულნი არიან პროფესორები, უმაღლეს სასწავლებელთა მასწავლებლები და საუკეთესო სპეციალისტები.

ყოველ სემესტრის დამლევს, იანვარში და მაისში, მოხდება გამოცდა და მსმენელთ მიეცემათ სათანადო მოწმობა.

თხოვნები და დოკუმენტები მიიღება 10 ენკენისთვემდე რკინის გზის ტეხნიკურ სასწავლებლის ბინაზე. (დიდი მთავრის ქ., 70, კრილოვის ქუჩის გასწვრივ) ყოველ დღე 12—2 ს.

პირველ კურსის საგნების სწავლების ფასი—650 მან., —350 მან თხოვნის შეტანისათანავე და 300—მეორე სემესტრის დაწყებისას.

სწავლა დაიწყება 15—20 ენკენისთვეს. სწავლა საღამოობით, სამხაზვრო მუშაობა—დღისითა.

ᲐᲠᲡᲓᲔᲑᲐ ᲐᲫᲗᲮᲐᲜᲐᲒᲝᲑᲐ ᲡᲐᲮᲔᲚᲬᲝᲓᲔᲑᲘᲗ

«ᲙᲐᲕᲙᲐᲡᲘᲘᲡ ᲡᲐᲖᲝᲒᲐᲓᲝᲔᲑᲐ ᲛᲐᲜᲣᲩᲐᲠᲘᲡ ᲬᲐᲠᲛᲝᲔᲑᲘᲡᲐ»

ძირითადი თანხა 2,500,000 მან. წევრებათ ჩაწერა და აგრეთვე მიწოდება ყოველივე ცნობებისა ხდება გოლოვინის პროსპექტზე № 10 კანტორა „კომერსანტ“ დღე 9 საათ. ნაუდან 2 საათ. და საღამოს 6—9 საათამდე. პროვინციებში გაიგზავნება საგანგებო პირი, თუ წინასწარ შესაფერი ცნობა მოვა ტელეგრამით მსურველებისდან. 4—1

ეროვნული ბიბლიოთეკა

განგება

[illegible] მიხედვის მეშვიდეულთა საქართველოს [illegible]

[illegible] ეცნობებოთ, რომ 8 [illegible] წევრთა საყურადღებოთ, [illegible] ამა წლისა დღის 11 საათზე [illegible] ნაშენებულ [illegible] ეროვნულ [illegible] ქალ. [illegible] ბელინის ქუჩა 2. [illegible]

[illegible]: წესდების ახლად შესწორება.

ოფიციალური განყოფილება

განგება

30 აგვისტო.

№ 34.

პროვინციაში გაგზავნილების გამო ჩემი მოვალეობის ასრულების ჩემს დაბრუნებამდის ვანდომ სახმდერო მინისტრს გიორგაძეს მთავრობის თავმჯდომარე ნიკ. ცერეთელი.

განგება

საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის იუსტიციის მინისტრისა.

1918 წ. აგვისტოს 30 ქ. თბილისი.

№ 24.

დანიშნულ იქმნა: სამინისტროს კანცელარიის საქმის მწარმოებლის თანამდებობის აღმასრულებლად შალვა გრიგოლის ძე ტატიშვილი ამა აგვისტოს 24-დან.

იუსტიციის მინისტრი შალვა ალექსიმესხიშვილი.

საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკა.

განგება

30 აგვისტო, 1918 წ.

№ 31.

შინაგან საქმეთა მინისტრის ამხანაგი კ. საბახტარაშვილი განთავისუფლებულ იქნეს თანამდებობის ასრულებიდან ამი დღით და ამა აგვისტოს 31-დან დაწყებული.

განგება

30 აგვისტო, 1918 წ.

№ 32.

თანახმად მთავრობის 28 ამა აგვისტოს დადგენილებისა, სასურსათო სამინისტოს რევიზია ენდობა ალექსანდრე ივანეს ძე ჯაფარიძეს, რომელსაც უფლება ეძლევა ამ მინდობილობის ასასრულებლად მიიწვიოს მოხელეთა საჭირო რიცხვი, შეარჩიოს ყოველივე მასალა, ჩამოართვას ჩვენება და პასუხი ვისთვისაც საჭიროთ დაინახავს და დააპატიმროს დამნაშავენი.

მთავრობის თავმჯდომარე ნ. ჩერეთელი.

მთავრობის საქმეთა მმართველი ს. ჯაფარიძე.

განგება

თბილისის სიდიდე სასამართლოს უფროსი თავმჯდომარის.

1918 წ. 24 აგვისტოს.

№ 49.

თბილისის სამოსამართლო პალატის უფროსმა თავმჯდომარემ, ამაგე პალატის პროკურორთან შეთანხმებით, 407 მუხ. ძმლით დადგენა: ლ. ს. საყაენი, რომელსაც დამთავრებული აქვს პეტროგრადის უნივერსიტეტის [illegible] ფაკულტეტი, დანიშნოს უმცროს კანდიდატად სასამართლოს თანამდებობაზე თბილისის სამოსამართლო პალატაში.

1918 წ. 24 აგვისტოს.

თბილისის სამოსამართლო პალატის უფროსმა თავმჯდომარემ, ამაგე პალატის პროკურორთან შეთანხმებით, 414 მუხ. ძალით, დადგენა: თბილისისს სამოსამართლო პალატის სასამართლოს თანამდებობაზე უმცროსი კანდიდატი საკაენი დროებით სამუშაოდ გაიგზავნოს პალატის სისხლის სამართლის დეპარტამენტის კანცელარიაში.

უფროსი თავმჯდომარე მ. მღვდლიშვილი.

1918 წ. 28 აგვისტოს.

№ 51.

თბილისის სამოსამართლო პალატის უფროსმა თავმჯდომარემ დადგენა: სასამართლოს თანამდებობაზე უფროსი კანდიდატი მუთაისის სოლეგი ხასამართლოსი ნიკოლოზ ილიას ძე ჩუბინაშვილი გამოირიცხოს კანდიდატთა სიიდან 1918 წლის 8 ივლისიდან, რადგან ამავე რიცხვში ჩუბინაშვილი, საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის ბრძანებით № 25 დაინიშნა საქართველოს რესპუბლიკის ჯარების სამხედრო სასამართლოს პროკურორის თანაშემწედ.

დადგენა ხელს აწერს უფროსი თავმჯდომარე მ. მღვდლიშვილი.

განგება

[illegible] სასამართლოს

28 აგვისტო, 1918 წ. ქ. თბილისი.

მთავრობის დადგენილების თანახმად ჩემ-დამი [illegible] ფულეულ სამინისტროსთან ვალისებ-კომისიის შტატს გარეშე დარჩენილ საქართველოს რკინის გზების მოსამსახურეების და მუშების საჩივრების განსახილველად.

გზათა სამინისტროს წარმომადგენლად აღნიშნულ კომისიაში ვნიშნავ იფრის-კონსულტს კ. მიქელაძეს თავმჯდომარის მოვალეობის ასრულებით.

თავმჯდომარის ამხანაგად ვნიშნავ ე. გ. დადიძეს.

კომისიის წევრებად ინიშნებიან: აარონ ჯაჯანაშვილი, ვასილ ბარბაქაძე, ანდრია ციბარიშვილი და ნესტ. ლეკავა.

წინადადებას ვიძლევ კომისიის თავმჯდომარეს დაუფუნებლივ შეუდგეს დაკისრებულ მოვალეობის შესრულებას.

გზათა მინისტრი ი. ნ. ლორთქიფანიძე.

ამონაწერი

თბილისის საოლქო სასამართლოს თავმჯდომარის ბრძანების წიგნიდან 24 აგვ. 1918 წ.

№ 104.

ამ სასამართლოს მდივნის თანაშემწედ, პუტოვს ეძლევა ორი თვის თავისუფლება, ავადყოფობის გამო ჯაბაგირის შენახვით.

სასამართლოს თავმჯდომარე პ. კიზირია.

არა ოფიციალური განყოფილება.

თბილისი, 1 ენკენისთვე.

მსოფლიო ომს, რომელიც მეხუთე წელიწადია რაც წარმოუდგენელი სიმკაცრით წარმოებს, არა თუ არ უჩანს ჩაქრობის ნიშნები, პირიქით, ის ახალ სახელმწიფოებს ითრევს თავის სისხლიან ფერხულში და სულ ახალ და მავრდენელ კუთხეებში იწყებს და აღვივებს ბრძოლის ცეცხლს.

მთელი კაცობრიობა სისხლით აცლება, ჯანსაღი ნაწილი საზოგადოებისა უმწყალოთ იხოცება, აუარებელი სიმდიდრე ცეცხლის ალში ინთქება, ევროპის ეკონომიური წარმატება სულ დაღმართში ეშვება და აშენების და წარმატების პროცესი ნგრევის და რეკრესის მიმდინარეობით იცვლება.

ერი თუ სახელმწიფო, რომელიც დღეს კიდევ გადარჩენია ომის ზეგავლენას, ხვალ მის შეღებრალებელ ტრიალში ვართ ებდა; ერი თუ სახელმწიფო, რომელიც ცოცხლობდა და ვითარდებოდა, ხვალ ომის ჯახრაკში მომწყვდეული სასიკვდილოთ კოდავ. ყველაფერი ომს ეწირება, ყველაფერი სისხლით დაწერილ კანონებს ემორჩილება. არავინ არავის არ ინდობს და ამ საერთო ქიდლში კვდება და სიცოცხლის ეთხოვება ერთი, ხარობს და ძლიერდება მეორე. საერთო მტრობა და სიძულვილი—ეს ბუნება ირგვლივ არსებულ ვითარებისა.

და ასეთ მძიმე პირობებში იმ[illegible] საქართველოს დამოუკიდებელი სახელმწიფო, ასეთ მოწამლულ ვითარებაში ფეხზე წამოდგა ქართველი ერი და დიდი გამჭრიახობა და სასიცოცხლო ძალთა დარაზმაა საჭირო, რომ არ წავებორძიკოთ და უფრესკულში არ გადვიჩეხოთ.

პატარა ერის დემოკრატია იკრებს მთელ ძალას, რომ ერს უბედურება ააშოროს, მას ფიზიკური და თავისუფალი არ სტბობა შეუნარჩუნოს. მხოლოთ დემოკრატია, მისი ძალა და სიმტკიცე არის ერთად ერთი საწინდარი ჩვენი თავისუფლებისა და დამოუკიდებელი არსებობის უზრუნველყოფისა, და მას ბევრი მეტად ძნიმე და პასუხისმგებელი საკითხები აქვს გადასაწყვეტი.

ერთი უდიდესი საკითხი, რომელსაც ვგვრდს ვერ ასცდებიან ვერც ერთი სახელმწიფო რა ტიპისაც უნდა იყოს ის, არის მუთაია საკითხი. ეს პრობლემა არსებობდა წინეთ, მაგრამ ლღეს მთელი თავისი სიგრძე-სიგანით წარსდგა ყველა სახელმწიფოთა წინაშე. ეს საკითხი ჩვენ [illegible] ეპყრობა პოლიტიკურ პარტიათა ყურადღებას, მას დასტრიალებს ჩვენი მთავრობაც.

უფაშეფრრბა, ფინანსიური კრიზისი, სასურსათო საქმის [illegible] ბოლოდ [illegible] ერის [illegible] ეკონომიურ [illegible] ბ. [illegible] ეს [illegible] ეს [illegible] ეს

ჰარლამენტის ხელში ათავსებს, ე. ი. ბურჟუაზიის ხელში და ამით ხალხის სუვერენიტეტს ბღალავს. დემოკრატიული რესპუბლიკა არა თუ მარტო ღებულობს ამ ძალა-უფლებას, არამედ ამავეს ნაწილს ხალხის ხელში სტოვებს. ძალა-უფლებათა დაყოფის გამო ცენტრალურ ძალას არ აქვს საშუალება ცალკე დაიარაზმოს, ამიტომ უახლოვდება ხალხს და ხალხის ძალა-უფლებით იქცევა. ძალაუფლება ერთია და-მისი წყაროც ერთია-ხალხი.

მაგრამ იგი თავის მოწოდებას სამი გზით ანხორციელებს: კანონმდებლობით, ადმინისტრატიულით და სასამართლოთი, ამისათვის აარსებენ შესაფერ ორგანოებს.

უნიტარულ რესპუბლიკაში კანონმდებლობითი ორგანო ერთია, რადგან ერთია ხალხიც. უნდა ჰქონდეს თუ არა ამ ორგანოს უზენაესი ძალა-უფლება?

გამოჩენილი, უფლებათა მცოდნე დაისი ამბობს, რომ არსად ქვეყნიერებაზე არ არის ისეთი პარლამენტარული კანონმდებელი ორგანო, რომელიც უზენაესი უფლებით იყოს აღჭურვილი, გარდა ინგლისისაო. ყველა პარლამენტებში შეზღუდულია კონსტიტუციის სტატიებებით კანონმდებელობითი ორგანო, მხოლოდ ინგლისის პალატას, ფიზიკურ შესაძლებლობის ფარგალში, ყველაფრის გაკეთება შეუძლიან, ყოველ დროს შეუძლიან გამოსცეს რიმელიმე კანონი, და აიავის შეუძლიან იმისი გაუქმება, რითაც პოლიტიკურად იგრე ძლიერია ინგლისის ბურჟუაზია. პარლამენტაელურ და ნახევრად პარლამენტარულ ქვეყნებში კანონმდებლობითი ორგანოს უზენაესობა იზღუდება კონსტიტუციით, დემოკრატიულში კი კოსტიტუციით და რეფერენდუმით. ყველაზე დიდი შეზღუდვაა რეფერენდუმი, რადგან ამ გზით არა თუ მარტო ანტიკონსტიტუციონალურის, არამედ კონსტიტუციონალური კანონის შეცვლაც კი შეიძლება. აქ თვით ხალხია სრული ბატონ-პატრონი.

ჩვენ უარსა ვყოფთ ინგლისის პარლამენტარულ სისტემას და ვემხრობით კანონმდებლობითი ორგანოს უზენაესობის შეზღუდვას.

რა ფარგლებში და რანაირად უნდა მოხდეს ეს შეზღუდვა?

უპირველეს ყოვლისა სპეციალური კრება (დამფუძნებელი) იქმნაებს კოსტიტუციას. შეიძლეა თუ არა ამ კრების შეზღუდვა? რასაკვირველია შეიძლება.

კოსტიტუციაა უადა დაადასტუროს თვით ხალხმა, ეაა თვით ბუუეუხიაც ახლენდა. მერე კონსტიტუციაში ყოველივე შესაწოოება უნდა ძალაში შევიდეს მხოლოდ ხალხის მოწოდების შემდეგ, როგორც ეს ჩრდილო ამერიკის შტატებში ხდება.

(დასასრული შემდეგ).

დეპეშები.

(დეპეშათა საგანგებო)

31 აგვისტო

ბერლინი, 30 აგვისტო. სამხედრო ცნობა. დასავლეთის ფრონტი, კრონპრინც რუპრეხტის და ბოინის ლაშქარი.

ლისთან და სკარპის ჩრდილოეთით ბრძოლაა.

არასის სამხრეთ აღმოსავლეთით ჩვენმა არტილერიამ და ჰაერთმფლანგებმა მტერზე გიამარჯვეს. შუადღისას მტერმა განაახლა თავისი შეტევები. მკაცრ ბრძოლის დროს ჩვენ მოვიგეთეთ მტრის შეტევები. ინგლისელები შემოიჭრნენ ბიეულეურტოთან და ფუნკურტონთან. მკაცრი ბრძოლის შემდეგ ფუნკურტი ისევ ავიღეთ.

შუადღის შემდეგ მტერმა შემოუტია ბაპომას ჩრდილოეთ აღმოსავლეთით, მაგრამ ისინი დამარცხდნენ. სენ-ლუეერთანაც ვერ გიამარჯეა მტერმა. ჯავშნოსნების დიდი ნაწილი განადგურებულია. ბაპომას აღმოსავლეთით და ჰერონის ჩრდილო-დასავლეთით ჩვენ წინ წავიწიეთ.

მოწინააღმდეგე გადავიდა ბაპომ-კამბლეკსიპის ხაზზე.

ჰერონსა და უაზას შუა ქვეითა ჯარის ბრძოლაა. მტრის ახალი შეტევები მოგერებულ იქნა.

ელეტსა და ენის შუა ფრანგები ამერიკელებთან ერთად განაგრძობენ შეტევებს.

ჰონტ-სენ-მარდის და შავინის შუა მტერმა დილა ადრიან დაიწყო სროლა ჩვენს ჰოზიციებს. მაგდენბურგის, განოვერის და ტიურინგენის ჯარებმა დაამარცხეს მტერი, რომლის ძალა ორჯერ აღემატებოდა ჩვენსას. 72 ჯავშნოსანი დაზიანებულია. ფრანგები აქ ძლიერ დაზარალდნენ. ჩვენ წამოვიყვანეთ ტყვეები 10 სხვა და სხვა დივიზიიდან.

ბერლინი, 30 აგვისტო. საღამოს სამხედრო ცნობა. არასის სამხრეთ დასავლეთით ინგლისელთა შეტევა არ დამთავრდა მათ სასარგებლოდ. ნუაიონთან და ელეტთან ბრძოლაა.

პარიზი, 30 აგვისტო. სამხედრო ცნობა ფრანგის ჯარებმა მოიგერეს გერმანელთა შეტევები სრუტესთან. კალეკური, კაპიკე და სერეეზი ფრანგების ხელშია.

ნუაიონის ჩრდილოეთ აღმოსავლეთით ძლიერი ბრძოლა სწარმოებს.

ფრანგები მივიდნენ აპენკურამდე და მონტ-სენ-სიმონამდე.

ამ ბრძოლის დროს ფრანგებმა წამოიყვანეს რამდენიმე ასეული ტყვე. უაზას და ენის შუა ბრძოლა გრძელდება. ენის მარჯვენა ნაპირზე ფრანგებმა დაიპირეს სოფ. შამპი.

სუასონის ჩრდილოეთით მათ დაპირეს შავინი და კიუფი და გადაიტანეს თავისი ხაზები კრაუნამდე.

სტამბული, 30 აგვისტო. სამხედრო ცნობა. პალესტინის ფრონტი.

ზღვის ნაპირისა და იორდანეს ნაპირის შუა ძლიერი საარტილერიო ბრძოლაა. მტრის იერიშები ყველგან მოვიგერეთ. ხელთ ვიგდეთ რამოდენიმე ტყვე. ჩვენს ხაზებს ძალზე შემოუტია მტრის არტილერიამ.

სხვა ფრონტებზე სიმშვიდეა.

მოსკოვი, 29 აგვისტო. ჩრდილოეთ კავკასიის ფრონტი. საბჭოთა მთავრობამ დაიპირა ეკატერინოდარი.

უცხოეთი.

შვეიცარია.

როგორც სტიკჰოლმიდან იუწყებიან, მინისტრ პრეზიდენტს ედენს განუცხადებია, რომ შვეიცარის მთავრობას განზრახვა აქვს, განაგრძოს თავისი ცდა საერთაშორისო ომის გათავებისა და ხანგძლივი ზავის ჩამოგდების შესახებ.

სპფრანგეთი.

შვეიცარიის საგანტო იუწყება, რომ ვერსალში ხელახლად იწყვევენ სამხედრო თათბირს, რომელზედაც განიხილება დიპლომატიური და სამხედრო საკითხები. შეიტეანის აგროვეე აღმოსავლეთის მგზავრეობასაც. ამ თათბირს დიდ მნიშვნელობას აძლევენ.

ინგლისი.

„ოლუფობაურო„ს ცნობით ლონდონის მეცნიერებათა აკადემიამ უარჰყო წინადადება მეტოთა ქვეშევრდომების საპატიო წევრების სიიდან ამოშლაზე.

ისპანია.

ისპანიის მეფის ბრძანებით ინჟენერ რუბიოს მიენდო დაიწყოს მუშაობა გიბრალტარის სრუტის ქვეშ ტენელის გასაყვანათ. ამ ტუნელის გაყვანას უფრო პოლიტიკურ ძნიშვნელობას აძლევენ ვიდრე ეკონომიურს.

სპარსეთი.

სპარსეთის სამხრეთის მხრიდან ენზელისა და თეირანისკენ მიმავალი ყველა გზები ამ ჟამად ინგლისელების ხელშია.

ახალი ამბები.

მთავრობაში.

○ შინაგან საქმეთა სამინისტრომ დაავალა გუბერნიის კომისარს შედგენილ ადმინისტრაციული დაწესებულებანი აწყურის იმ ოლქში, სადაც ქართული ჯარები არიან დაბანაკებული.

○ 3 სექტემბერს, დღის 11 საათზე გზათა სამინისტროში დანიშნულია კრება გერმანიის მისიისა და ადერბეიჯანის მთავრობის წარმომადგენელთათან ერთად. კრებამ უნდა განიხილოს და შეიმუშაოს მგზავრთა და საქონლის ტარიფები.

○ მიწად მოქმედების სამინისტრომ შინაგან საქმეთა სამინისტროს აცნობა, რომ ვინაიდან დაწესდა სამინისტროსთან გადმოსახლებულთა ნაწილი ამიერიდან ყველა საქმეებით ტტოოლელების შესახებ მიწად მოქმედების სამინისტროს უნდა მიმართონ.

○ გზათა სამინისტრომ წარუდგინა სახელმწიფო კონტროლიორს ხარჯთ-აღრიცხვა მომავალ წლისა. ამ ხარჯთ აღრიცვით სამინისტრო თხოულობს 900 ათას მახეთს.

სახალხო განათლება.

○ ქალაქის სახელოსნო სასწავლებელში მომავალ სამოსწავლო წლიდან გაიხსნება მოსაშზადებელი კლასი, სადაც გამოუცდელად მიიღებიან ერთი კლასიან სასწავლებლებში კურს დამთავრებული ვაეები, პირველ კლასში კი მოუშეეეები მიიღებიან მხოლოდ გამოცდით, სასწავლებლის მიერ შემუშავებულ პროგრამით. თხოვნები მიიღება 10 სექტემბრამდე. მისაღები და განმორებითი გამოცდები დაიწყება 10 სექტემბერს. მეცადინეობა დაიწყება 20 სექტემბერს.

○ განათლების სამინისტრომ ნება დართო ინ. ა. ვ. ადრიონოვს და გ. ვ. შერმაზანოვს, დაარსონ თბილისში უმაღლესი საინჟინერო კურსები.

○ ხონის საოსტატო სემინარიაში მისაღები გამოცდები დაიწყება ამა წლის 10 ენკენისთვეს (ახალი სტილით). თხოვნები და საჭირო დოკუმენტები მიიღება მხოლოთ 10 ენკენისთვემდე.

○ მთავრობის ნებართვით, ამა წლის ენკენისთვის 9-დან, მოსრდილ ქალ-ვაჟთათვის (წლოვანება განუსაზღვრელია) ისნება ყაზბეგის ქუჩაზე, № 18, ქართული გიმნაზია, რომელშიაც მეცადინეობა მოეწყობა საღამოობით.

დაწვრილებითი ცნობანი მიიღება გიმნაზიის კანცელარიაში, საღ. 6—8 ს.

○ სახალხო განათლების სამინისტროს წარუდგინა მთავრობას მოხსენებაგგარის რეალურ სასწავლებლის რეორგანიზაციის შესახებ.

ადმინისტრაცია.

○ საგანგებო რაზმმა აღმოაჩინა ვაშაკიძისა და მის მდგმრის ბეკ ავაკოვის ბინაზე 1 ყუთი თამბაქო, 7 ცალი თოფი და 1 ფუთი მარილი.

— იმავე რაზმმა თათრის მოედანზე შეიპყრაო სპეკულიანტი იუნუს მამედ-კარამენ ოღლი, რომელსაც დასამალად მიჰქონდა ფართლეულობა.

რკინის გზაზე.

○ რკინის გზის მოსამსახურეებმა წარუდგინეს გზათა სამინისტროს მოთხოვნილება რათა სიძვირის გამო მოემატოთ მათ ჯამაგირები თვეში 240 ℔. და გარდა ამისა მიეცეთ პური და სხვა სანოვაგე დაკლებულ ფასებში.

○ ყველა რკინის გზის კომისრები დაბრუნებულ იქმნენ გზათა სამინისტროს განკარგულებით თავიანთ ადგილებზე.

ხელოვნება.

○ დღეს, 1 სექტემბერს, ქართულ კლუბში დანიშნულია ჰიმნთა შეჯიბრება. გაძლიერებული ქალ-ვაჟთა გუნდი ქართველთა სამხედრო კავშირისა ნ. გ. ქართველშვილის ლოტბარობით შესასრულებს ჰიმნებს: 1) ეინ თანნანისა, 2) კ. დ—სა, 3) პალიტრასი, 4) დ—ძესი, 5) მ—ძისა, 6) ლეონიძის, 7) ფარნაოზისა, 8) იმედისა, 9) ნინოწმინდელისა და 10) ივთაანდილისა. მთავრობის თავმჯდომარის მიერ ჰიმნთა შეჯიბრების ეიურეში მთავრობის წარმომადგენლად დაინიშნა ალექსანდრე ჩოჩია (აბაშელი).

სხვა და სხვა ამბები.

○ განჯიდან მიღებული ცნობებით, ბალშევიკების ხელთ, აღედგინათ ბაკოში საბჭოთა მთავრობა და გაეიტეკათ ინგლისელები, რომელთა დროშნის ქვეშ ბევრი რუსი „ოფიცერი და ჯარის „ეცა და აგრეთვე მოხალისე სომხებიც,—მიბხანს ვეტ მიახწია.

○ 21 აგვისტოს, საღამოს 4 საათზე უფროს მილიკონერეს ნ. ყიფიანს რევოლვერი გაუვარდა და თვითე დაიჭრა.

○ გაზეთ „ვოზროოდენიის“ გამომცემლობა ახალ გაზეთსა სცემს „გრუზია“-ს სახელით რედაქტორად მიწვეულია „ეტერიგრ. ვედ.“ ყოფილი რედაქტორი ა. ნ. ჩერქეზიშვილი, რომელიც ამ ჟამად ჰეტროგრადის ქართულ ეროვნულ საბჭოსი თავმჯდომარეა.

○ ქალაქის საბჭოს დადგენილებით გუშინდღიდან ძალაშე შევიდა ტრამვაიზე ბილეთების ფასის გადიდება. 30 კაპ. ბილეთი ღირს 45 კაპ. ხოლო 50 კ.—75 კაპ.

○ სოფ. აკეთსა და აკანაში (ოზურგეთის მაზ.) გიიხსნა ფოსტა-ტელეგრაფის განყოფილება.

○ ბაღდადის საფოსტო განყოფილებას მიემატა სატელეგრაფოც.

○ სამეგრელოში ანარქიის ჩასაქრობად გაეგზავნა სახ. გვარდიი გენ. კონიაშვილი მეთაურობით. მათთან გაემგზავრნენ ჯუღელი, ფგებუაძე და მაისურაძე.

○ ამ მოკლე ხანში გამოვა სამეცნიერო და საეკონომიო ჟურნალი „საქართველოს ეკონომისტი“.

○ გამოვიდა რუსეთში და უკრაინაში მიმავალ ქართველ სტუდენტების ჯგუფის ერთ დროული გაზეთი „დღეი ჩვენი ცხოვრებისა“.

○ ბიხოვის სტამბაში შეპყრობილ ალ. საყვარელიძეს აღმოაჩნდა 2500 ნახევარი მ. ნიკოლოზის ფული.

საოფლო კომისიაში

○ საოფლო კომისიამ გაგზავნა შინაგან საქმეთა მინისტრთან მოსალაპარაკებლად კლიმიაშვილი და გაგლოვი, რომ დუშეთის მაზრაში ადმინისტრაციის შედგენის დროს მთავრობამ მიაქციოს ყურადღება, რომ ადმინისტრაციაში არ მოხვდნენ არა საუოველი პირები როგორც ეს დღემდე ხდებოდა.

ხოლერა.

○ უკანასკნელ დღეს ქალაქის საავადმყოფოში მოიყვანეს 4 ხოლერიანი და 4 საეჭვო ავადმყოფი. მორრა და გამოეწერა 7 ხოლერიანი. გარდაიცვალა 6 ხოლერიანი და 2 საეჭვო ავადმყოფი. 30 აგვისტოს იყო 67 ხოლერიანი და 22 საეჭვო ავადმყოფი.

მედიკო-სანიტარული განყოფ[illegible] ცნობით თბილისში უკანასკნელ დროს[illegible] რის გავრცელების მიზეზი ის არის, რ[illegible] ლერით ავადმყოფებს ჰყვარავენ და მი[illegible] ბულებს ჩუმათ მარხავენ.

სახელმწიფო უნივერსიტ[illegible]

ჩვენი ეროვნული ცხოერება დღითი[illegible] ხელმწიფობრივ სახეს ღებულობს. ალ[illegible] კედევ ერთი ჩვენი დიდი ნატერა ტ[illegible] —დაარსდა დედა ქალაქში სახელ[illegible] უნივერსიტეტი. ამ კეთილ საქმ[illegible] სწავლა-განათლების მოვირნახულეთა[illegible] ბით მიმდინარე წლის თებერვალში [illegible] საძირკველი.

ძველი რუსეთის ბატონობის დროს [illegible] ვერ ეღირსეთ უნივერსიტეტს თბილ[illegible] ხარ კავკასიის ერები მომშფოფებული [illegible] სიტტტესთვისო“-გვიპასუხებდნენ ხოლ[illegible] დელი ჩვენი ბატონ-პატრონები.

ჩვენი ახალგაზდობა უმაღლეს სწა[illegible] საღებად ცივ რუსეთისაკენ მიეშურებ[illegible] მშობლიურ ჰაერს ჩვეული ბევრი ვერ[illegible] რუსეთის სუსხიან ჰავას, სამშობლოში[illegible] ულებული ბრუნდებოდა ან მსხვერპლ[illegible] და უმაღლესი სწავლისა. ან სად ჰქ[illegible] ლას შეძლება რუსეთში უმაღლესი [illegible] მიღებისათვის, ვინ არ იცის რამდენ[illegible] ნიჰილრმა ახალგაზდამ ხელმოკლეო[illegible] ვერ შესძლო ეს. გარდა ამისა რუსე[illegible] ვერსიტეტები უმთავრესად დიპლომი[illegible] ნიკებს გვიმზადებდნენ და თუ თითო[illegible] მთ შორის ხალხის სიყვარულით იყ[illegible] ვიღი და ჰქონდა უნარი, ცოდნა სა[illegible] ბრივ სარბიელზე მუშაობისა, ეს განს[illegible] ბის მათ ნიჭს, უნარს ტ მიცადნეო[illegible] მივაწერეთ.

ამიერიდან გვექნება სახელმწიფო [illegible] ტეტი, ეს უმაღლესი მეცნიერების[illegible] რომელიც გაჰფანტავს წყვდიადს და [illegible] ბის სხივებს შეიტანს ჩვენს ცხოვრებ[illegible]

მართალია ღარიბი ვართ მეცნიე[illegible] ლებით, მაგრამ იმედი უნდა ვიქონ[illegible] უნივერსიტეტის ხელმძღვანელი პრო[illegible] ყოველივე დაბრკოლებებს სძლევენ [illegible] ულად გაუძღვებიან ამ დიდ საქმეს.

სწავლა-განათლების მოწ[illegible] საქმე.

(მასალა საკითხისთვის).

III.

უნივერსიტეტის მიზანთა წმინია [illegible] ბის შესწავლა და მისი განვითარებ[illegible] იძლეოდეს ფართო ზოგად განა[illegible] შეფარდებული უნდა იყოს ადგილობ[illegible] რების სინამდვილესთან და პირობე[illegible] ვერსიტეტის დანიშნულების მისაღ[illegible] ჭირო აკადემიური თავისუფლება, [illegible] ლობის უარყოფა, ინდივიდუალური [illegible] ლების განვითარება და სხვა.

უმაღლესი სპეციალური სასწავლ[illegible] ზანია ქვეყნის მატერიალური ეკ[illegible] ბის შექმნა, მრეწველობის განსავ[illegible] საჭირო ადგილების აღზრდა და [illegible] სიმდიდრის დამშეაება. მან უნდა [illegible] ისეთი პირნი, რომელნიც თავის [illegible] დარგში ხელმძღვანელობის გაწე[illegible] საქმის განვითარებას, წარმატებ[illegible] სურველ მსელელობის მიცემას [illegible] ქვეყნის ასაყვავებლად საჭიროა ის[illegible] რომლის წყალობით მეცნიერული [illegible] ვანი და აღმორნენი პრაქტიკულ [illegible] ნიადაგზე გადმონიერგება, მრეწ[illegible] რობები გაუმჯობესდება და შეიქ[illegible] დარგები.

საჭიროა ისეთი ცოდნა, რომ [illegible] ერთ წერტილზე არ გაიყინოს,— წარმატებაზე ბრუნვა, ფიქრი ახალ[illegible] ზე, პროცესებზე, გამოკვლევაზე...

ამისათვის საკმარისი არ არის [illegible] დაცემა, აღწერილობითი მეცნიერ[illegible] წვავლა, მეცნიერების დასკვნათა [illegible] გაგება, ფაქტების დამახსოვრებ[illegible] ცოდნის კაპიტალი და მის გამ[illegible] ინდივიდუალური შემოქმედება, [illegible] მოუკიდებლად ამ ცოდნით სარ[illegible] ცხოვრებაში გამოყენება; საჭირო[illegible] და განხორციელება ამ თუ იმ ჰა[illegible] თუ იმ მეშაობის...

უმაღლესი სასწავლებელი (საზოგ[illegible] მიანს უნდა აძლევდეს ფართო [illegible] და მომზადებას, ბუნებრივ ნიჭს მა[illegible] ნის ფრთებს ასხამდეს და საძირ[illegible] დეს შემოქმედებით ძალების განვ[illegible] თვის. პროფ. ოსტვალდის სიტყვ[illegible] ლაზე უფრო საყურადღებო არის [illegible] ლობა, ნიჭის განვითარება არა [illegible] ნის გასაგებად და შესაფერებელ [illegible] რისიმე შესაქმნელად“... რათა შ[illegible] წავლებელთა რიგიანად მოწყობა [illegible] ბულ და დაწინაურებულ ქვეყნებს[illegible]

ომს „ტრუდოვოე ზნამია“ ამ მხრივ მცხოვრ-
ია შორის უკმაყოფილება გამოიწვეოს.

***

ამ ჟამად პრესაში ბევრს ლაპარაკობენ
ოესტლტოფსკის ხელშეკრულების გადასინ-
ჯვაზე. „ერთობა“-ც ეხება ამ საკითხს. იგი
ერს:

„შესაძლებელია ბრესტის ხელშეკრულება
ოდგეს რუსეთის სასარგებლოდ შეიცვა-
ლოს, რომ მას ზღვაზე გასავალი მიეცეს,
მაგრამ ერთი მთავარი პირობით: თუ გერ-
მანიას შერჩა აწყმო ძლეკამისლება, ის
არას გზით არ დასთმობს აღმოსავლეთის
მთავარ პოლიტიკას და რუსეთს ამიერკავ-
კასიაში, სპარსეთში და თურქესტანში ბა-
ტონობის უფლებას არ მისცემს“.

მართალია, არ ვიცით რამდენად შეეხამება
ამ სინამდვილეს „კაკუსკოე სლოვო“-ში
„Uoossische Zeitnng“-იდან მოყვანილი ცნო-
ბა-ვითომც ცნობილ პაულ ორრაბასსაც კი
მოეთხოვოს, ბრესტის ხელშეკრულების გადა-
სინჯვა, მაგრამ ვინ იცის შესაძლოა ეს მართ-
ლაც მოხდეს. ამ მუხლების გადასინჯვაში და
ამა თუ იმ მუხლის ახსნა განმარტებაში ჩვენც
არა ნაკლებ ვართ დაინტერესებულნი და იმე-
დია ჩვენი მოკავშირე თუ მართლა ეს მოხდა,
ჩვენს სასიცოცხლო ინტერესებსაც გაუწევს
ანგარიშს.

ეროვნული საბჭო

მარიამოზისთვის 2-ს სხდომა მე-26-ე.

ა ა ვ მ ჯ დ ო მ ა რ ე. სიტყვა ეკუთვნის საბ-
ჭოს წევრს ივანე გომაროველს.

ვ. გ ო მ ა რ ო ვ ე ლ ი. (ალონ.) მოქალაქე-
ნო! სამწუხაროდ მე ლაპარაკი მიხდება ისეთ
ამ, როცა ვრძნობაც გაბუტრებულია და
ამ დადალული. ამ საკითხზე კამათი თქვენ-
ს უკვე მოსაწყენია, მაგრამ მე თვით ვე-
ენი იმ კუთხეს, სადაც მოხდა აჯანყება.
ი ადგილობრივი მდგომარეობა და მსურს
შეხედულება გაგიზიაროთ.

ამ წინად მოლაპარაკე ორატორმა გირ-
ი ალაგმეთ ოსობა, ალაგმეთ სომხობა, ალაგ-
ჩვენი მტრები და მხოლოდ მაშინ განაგ-
ებთ საქართველოს რესპუბლიკასო.

, რასაკვირველია, ვერ გირჩევთ, რომ თქვენ
ზას დაადგეთ, და არც საბჭო დაადგება
ა გზას, რომ გირჩიოთ საქართველოში
ერეგ ამა თუ იმ ერის ალაგმვა.

ერამ, ჩემის აზრით თვით ამ ერებში ზო-
ოთების ალაგმვა კი მართლაც საჭიროა.

ბარკვითო, ვინ არიან ესენი?

ენ საერთოდ დიდ იმედებს ვამყარებთ
და სხვა ერის დემოკრატიაზე. რამდენა-
ამა თუ იმ ერის დემოკრატია სუსტია
ალად თვით ერი შორსაა იმ იდეალებთან,
ლსაც ჩვენ ვისახავთ.

მოკრატია თვის იმედებს ერთა სოლიდა-
ზე ამყარებს. ესე არ იქცევიან სხვა და
ერის ნაციონალისტები.

ციონალისტ-შოვინისტები თავიანთ იმე-
სხვა ერის კისრის მოტეხაზე ამყარებენ.
ათ პოლიტიკას აწარმოებენ სომხის ერში
აკაკანენი. ისინი სხვა და სხვა პარტიას
ეკუთვნან და არაფერს ერიდებიან თავიან-
ზნების განსახორციელებლად. ჩვენ ვი-
, რომ მათ ბოლშევიკური ტოგა წამოის-
ა თათარები ამოყლეტეს ბაქოში. მათის
ობით, ვითომც რევოლუციის სახელით,
კაცი გაწყდა და მათ შორის უმრავლე-
თათრობა იყო. იგივე უნდა ვსთქვათ სხვა
შოვინისტებზე.

ენა და ქართველებს ერთად უცხოვრიათ.
მეუძლიანთ ერთმანეთს უთხრან: „ერთ
ქვეშა ვართ ლაბავ მე და შენ, წილად
ენეს შავი მიწა ჩვენ“.

ეს თუ ჩვენ გაგვიდგა ოსის გლეხობა,
ზეზი ჩვენ თვით ამ გლეხობაში არ
ვეძიოთ. ბევრი გარემოებაა, რომელთაც
შეუწყეს ამ არა სასიამოვნო ამბავს.

თვალ ერთან შედარებით ოსის ხალხი
ენილია. დემოკრატიული ელემენტი მე-
ესტი და განუვითარებელია. ამაში მდგო-
ს ოსი ხალხის უბედურება. დღეს დღე-
ის რაც ხდება ოსის ხალხში—სრულე-
არ მიეწერება გლეხების სურვილს.
ალხში დიდი გავლენა აქვთ ნაციონა-
ებს. ეს ნაციონალისტები აფუძებენ სა-
ს ნათლად გაუშუქა პატიოცემულმა ალ.
ითიძემ. რაც შეეხება სარჩერის რაიონში
არ აჯანყებას, უნდა ვსთქვათ, რომ აქაც
ი ბრალი არ მიუძღვის ოსის ნაციონა-
ებს.

დავეთანხმები ვერც ბატონ ვეშაპელს,
ითქოს მეთაურებად ამ აჯანყებაში უმ-
ად ოსები ყოფილიყვნენ.

ორც კორრესპონდენტები გვატყობინე-
ანყება პირველად დაიწყო არგვეთში,
და სავანეში. აქედან მოძრაობა მოედო
ოფლებსაც. როდესაც ბოლშევიკების
ადგენლები მოვიდნენ ოსების სოფლებ-
სთხოვეს მოგვემხრეთო, ოსებმა უთხრეს:
ქართველი ხალხის სურვილია, მაშინ
ებით მოდითო. ბოლშევიკებს წარმომად-
ი ამ განცხადების შემდეგ უკან დაბ-
ნ, მაგრამ მალე მართლა მოვიდნენ მან-
ით და ოსის ხალხი შეცდომაში შეი-
ის არის მართალი ბატონმა შინაგან
, მინისტრმა რომ განაცხადა, ვითომც
ით უფრო მეტ მონაწილეობას იღებ-
ჯანყებაში, რამდენათაც ჩვენი ჯარი
ფლებს უახლოვდებოდაო. ეს არ არის
ი. როგორც ვიცით ჯერ ჩვენი ჯარი ჭალაშია და ჭალამდის ხომ ოსების სოფლები არ გვხდება. ამას გარდა ჭალას იქით თვით სოფ. პერეკეში ქართველები სცხოვრობენ. მხოლოდ პერეკეს იქით იწყება ოსების სოფლები, ოსების მოსახლეობა.

ამ აჯანყებაში ოსები არ არიან დამნაშავენი,—ოსის ხალხი შეცდომაში შეიყვანეს ოსის ნაციონალიმტებმა. მათ ისარგებლეს საერთო ანარქიით და შემცდარი ნაბიჯი გადაადგმეინეს ოსის ხალხს.

ნაციონალისტურ პარტიის მიზანი ის არის, რომ სხვას მოატეხიოს კისერი, ხოლო თვისი მდგომარეობა გაუმჯობესოს.

ასევე ფიქრობენ ოსი ნაციონალისტები. მათ დაინახეს, რომ საქართველოს მოედო ანარქია და მოისურვეს ამით სარგებლობა. განიზრახეს, რომ ჩვენი რესპუბლიკისთვის ჩამოეკრათ მნიშვნელოვანი ნაწილი ტერიტორიისა და ჩრდილოეთ ოსეთისათვის შეერთებინათ. ჩვენ, განუოჩყვედან პარტიულ რწმენისა, უნდა ყველას გასაგონად განვაცხადოთ, რომ საქართველოს რესპუბლიკაში, არავითარი ოსეთი არ არის, როგორც არ არის სომხეთი.

ეს რესპუბლიკა ეკუთვნის საქართველოს მოქალაქეს: ქართველს, რუსს, სომეხს, ბერძენს ერთი სიტყვით ყველას, ვინც-კი განამტკიცებს ამ რესპუბლიკის სუვერენიტეტს.

ჩვენი მთავრობის პოლიტიკა იქითკენ არ იქნება მიმართული, რომ ვინმემ თავის თავი საქართველოს რესპუბლიკის საზღვარში ეერად იგრძნოს.

მაგრამ თუ კი სომხის ნაციონალისტები, ოსი ნაციონალისტები იმას ცდილობენ, თუ მათი მოქმედება იქითკენ არის მიმართული, რომ საქართველოში მცხოვრებ ოსისა და სომხის ერმა არ იცნონ საქართველო, მაშინ, რასაკვირველია, მათ წინააღმდეგ უნდა ავმხედრდეთ.

მაგრამ თუ ვინმე იტყვის: აჯანყებაში ოსებიც მონაწილეობდნენ, ამიტომ ოსები უნდა ავლაგმეთო,—ჩვენ ამასაც წინააღმდეგობას გაუწევთ.

აჯანყებაში ქართველებიც მონაწილეობდნენ, მაგრამ ჩვენ ხომ არ გავრეკავთ ქართველებსაც. მაშ ვიღასთვისღა ვშრომობთ დღე და ღამ, მაშ ეშმაკებისათვის ხომ არ ვაკეთებთ საქმეებს.

ყველა ის რეფორმა, ყველა ის კანონი, რომელსაც მივიღებთ უნდა გავატაროთ ოსებშიც. მხოლოდ ამ გზით შეიძლება ყოველივე უკმაყოფილების მოსპობა. ამ მხრივ შეიძლება მოუსპოთ ნიადაგი ოსის ნაციონალისტების ქადაგებას.

უნდა მოგახსენოთ, რომ ზოგიერთ ალაგას ოსები მეტად გრძნობენ მიწის ჩიეიწროვეს. მართალია, ოსებიც არიან დიდი შეძლების პატრონები.

მაგალითად, კოსტა ჯიოევი კი დიდი ბურჟუაა, მაგრამ ბარში ჩამოსულ გლეხებისგან გამიგია, და ისეც ვიცი, რომ ბევრგან დიდ სივიწროვეს განიცდიან მიწის მხრივ. სარჩერეში ჩამოსულ გლეხებს განუცხადებიათ: აქამდის ჩვენ მთაში ვიყავით და ეხლა ბარში ვგვიანდ ჩამოსულაო. მე უნდა განვაცხადო, რომ სახელმწიფო თვალსაზრისით, ჩვენ უნდა ვეცადნეთ, თუ და გვიჩვენა, თავისუფალი ფონდი მიწისა ოსის გლეხობასაც უნდა გაუნაწილოთ.

ამასთან ოსის ხალხს უნდა მიენიჭოს კულტურული ავტონომია.

თ ა ვ მ ჯ დ ო მ ა რ ე. სიტყვა ეკუთვნის საბჭოს წევრს ფაჩუაშვილს. (ხმები მარჯვენიდან და მარცხნიდან: შევწყვეტოთ კრება.)

თ ა ვ მ ჯ დ ო მ ა რ ე. თუ გნებავთ რომ კრება გადავდოთ შემოტანეთ წინადადება. თქვენ წერილობითი წინადადება არ შემოგიტანიათ და მე არ შემიძლიან კრება გადავდო. (სოციალ-დემოკრატებს შეაქვთ წინადადება კრების გადადების შესახებ. თავმჯდომარე კენჭს იყრის).

თ ა ვ მ ჯ დ ო მ ა რ ე. მაშასადამე კრება გადადებულ იქნება, კრებას ვხურავ. (კრება თავდება 4 ს. 45 წ.

პარლამენტის ქრონიკა.

მარიამობისთვის 30-ს სხდომა.

კრება გაიხსნა 12 საათსა და 45 წუთ.

თავმჯდომარეობდა საბჭოს თავმჯდომარის ამხანაგი იესე ბარათაშვილი. პრეზიდიუმში იყვნენ თავმჯდომარის მეორე ამხანაგი ექვთიმე თაყაიშვილი. პრეზიდიუმის მდივანი ე. ინაიშვილი. მდივნის ამხანაგი ი. აბაკელია.

დღიური წესრიგის*) დამტკიცების შემდეგ სიტყვა ეძლევა ბ ა ლ ვ ა ნ ი ძ ე ს (სოც.-ფედ.) რომელიც მოიხსენიებ, რომ სამანდატო კომისიას ეროვნულ უმცირესობათა წარმომადგენლობის შესახებ კანონ-პროექტის შესაბუშავებლად კიდევ ერთი კვირის ვადა მიეცეს.

წაკითხულ იქმნა ეროვნულ-დემოკრატების განცხადება, რომლის თანახმადაც გ ვ ა ხ ა ნ ა ა და ლ ო რ თ ქ ი ფ ა ნ ი ძ ი ს მაგიერ სამანდატო კომისიაში წევრებად იქნებიან: ს პ ი რ ი დ ო ნ ქ ე დ ი ა და რ. გ ა ბ ა შ ვ ი ლ ი.

ა ლ. ა ს ა თ ი ა ნ ი. (ეროვ. დემ.) მომხსენებელია სტენოგრაფიულ ოქმების შემდგენელთა ჯამაგირების გათანასწორების შესახებ. თვითეულ სტენოგრაფისტს ჯამაგირად ენიშნება 700 მანეთი. კანონპროექტი საბჭომ უკამათოდ მიიღო.

ი ა ს. ლ ო რ თ ქ ი ფ ა ნ ი ძ ე. (ერ. დემ.) მოახსენებს საბჭოს სამრეწველო ნიხრეზე გადასახადების გადიდების შესახებ. კანონ-პროექტს საბჭო ღებულობს.

ს. ფ ი ო ი ტ ხ ლ ა ვ ა. მოახსენებს საბჭოს საბაკოების მოწყობის კანონის და თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის კანონის საბოლოო რედაქციებს. საბჭო კოტაოდენი ცვლილებით ღებულობს საბოლოო რედაქციასაც.

ნ ო ე ც ი ნ ც ა ძ ე. (ს. დემ.) მოახსენებს საბჭოს კანონპროექტს „განათლების საზოგადოების“ თ ა მ ა ნ ა ვ ი ფ ი ს სახელოვნის ქალთა საოსტატო სემინარიის მთავრობის გადმგებლობაში მიღების შესახებ.

ა. მ ა მ უ ლ ა ი შ ვ ი ლ ი. (ს. დემ.) მოითხოვს რომ ამოიშალოს ქალთა საოსტატო სემინარიის შტატებიდან სამეფოო სჯულის სასწავლებლად ნაანგარიშეები ხარჯი და ეს საგანი გადდეს არა სავალდებულოდ.

ნ. ც ი ნ ც ა ძ ე. წინააღმდეგია ამ წინადადებისა, რადგან სამეფოო სჯულის სწავლების გაუქმების შესახებ საბჭოს კანონ-პროექტი არ მიეღია.

საბჭომ სოციალ-დემოკრატების წინადადება მიიღო 21 ხმით 9-ს წინააღმდეგ.

სემინარიის ხარჯებისთვის გადაიდო 46, 585 მან. 75 კაპ.

შემდეგ ნ. ც ი ნ ც ა ძ ე მოახსენებს საბჭოს თბილისის სამასწავლებლო ინსტიტუტის და სემინარიის ეგერეულების შესახებ.

აღიძრა საკითხი ამ სასწავლებლების შტატებიდან სამეფოო სჯულის გამორიცხვის შესახებ.

შ ა ლ ვ ა ქ ა რ უ მ ი ძ ე ერ.-დემ.) ამის წინააღმდეგია.

ბ. ლ ა ს ხ ი შ ვ ი ლ ი (სახალხო განათლების მინისტრი) პრინციპიალურად არ არის წინააღმდეგი.

ა ლ. მ ა მ უ ლ ა ი შ ვ ი ლ ს (სოც.-დემ.). შეაქვს წინადადება, რომლითაც მოითხოვს სამეფოო სჯულის დარჩენის არა სავალდებულო საგნად.

კამათში მონაწილეობას იღებენ: დ. უზნაძე (სოც.-ფედ.), ალ. ლომთათიძე (სოც.-დ.), შალვა ქარუმიძე (ერ.-დემ.) და ნ. ცინცაძე.

კენჭის ყრით საბჭომ მიიღო დადგენილება, რომლის თანახმადაც სასწავლებლების შტატებიდან სოფლიო სჯულის სწავლება, როგორც სავალდებულო საგნისა, იქმნა გამორიცხული,

დასასრულ ნ. ცინცაძე მოახსენებს საბჭოს კანონ-პროექტს სახალხო განათლების სამინისტროს ორგანიზაციის და მის შტატების შესახებ.

კამათში მონაწილეობა მიიღეს: ფაჩუაშვილმა (სოც.-რეკ.), ალ. ლომთათიძემ (ს.-დ.), გ. ქ. ლასხიშვილმა, დ. უზნაძემ (ს.-ფ.), შ. ქარუმიძემ (ერ.-დემ.), ნ. ცინცაძემ (ს.-დ.), არჩ. ჯაჯანაშვილმა (ს.-ფ.), ვას. წერეთელმა (ერ.-დემ.) ფალავამ (ს.-ფ.) და ს. ს. ფიოტხალავამ.

კამათი გადაიდო. კრება შესდგა 4 ს. 20 წ.

*) იხილე საქ. რეს. № 29.

„ს.-დ- და სახელმწიფო ორგანიზაცია“

ნ. ნ. ჟორდანიას მოსსენება

(გაგრძელება).

არის ორი სისტემა დემოკრატიული რესპუბლიკისა—ფედერატიული და უნიტარული. პირველის მაგალითია შეეიცარია და ჩრდილო ამერიკის შტატები, თუმცა უკანასკნელში დემოკრატიული რესპუბლიკის პრინციპი გარეულებულია იმითი, რომ პრეზიდენტს ფართო რწმენებულება აქვს ჩაბარებული, რომელიც ინგლისის მონარქის უფლებებზე მეტია.

საქართველოს სინამდვილის პირობებში ფედერალიზმის პრინციპი ყოველად მიუღებელია და ამიტომ უნდა შეეჩერდეთ უნიტარულ დემოკრატიულ რესპუბლიკაზე. ამის მაგალითს ჩვენ ვხედავთ ძველი დროის საბერძნეთის ქალქების რესპუბლიკებში, სადაც ყოველი მოწვალეე პირდაპირ მონაწილეობას იღებდა მართვა გამგეობაში, თუმცა არ იყო დაცული მოქალაქობრივი თანასწორობა და თავისუფლება ყველა მცხოვრებთა შორის. რესპუბლიკა დამყარებული იყო მიწათა ზრომაზე.

თანამედროვე საზომით დემოკრატიული რესპუბლიკის დაარსება პირველად საფრანგეთის კონვენტმა სკადა 1793 წ., რისთვისაც შესაფერი კონსტატუცია შეიმუშავა.

ეროონულებმა ბელადის კონდორსეს პროექტით ხალხის სუვერენიტეტი უნდა გამოთქმულიყო პირდაპირ, უშუალო

ვავლოთ თვალი და კარგი მხარეები იქიდან გადმოვიღოთ და შევითვისოთ.

ამ მიზნით, საკმარისია გერმანიის მაგალითით ვისაუბრეთო, რადგან, როგორც მოგეხსენებთან, აქ მეცნიერება, ტეხნიკა და მრეწველობა უაღრესად განვითარებული არიან.

რა ახასიათებს იქ უმაღლეს სპეციალურ სასწავლებლებს?

აკადემიური თავისუფლება, საკონკურსო გამოცდების უქონლობა, სპეციალური დარგების სიმრავლე და მრავალსახეობა, მათი მეცნიერული მიმართულება, მჭიდრო კავშირი საზოგადოებასთან და მრეწველობასთან *)... გარდა ამისა, გერმანიის უმაღლესი სპეციალური სასწავლებლები თავისი ფართო ზოგადი განათლებით უახლოვდებიან უნივერსიტეტებს და ამ ნაირად ანეიტრალებენ ტეხნიკურ აკადემიის იდეალს...

გერმანიის სპეციალური სასწავლებლები შეიცავენ შერეული კოდნის ყოველივე დარგს, იქ ერთ ინსტიტუტში მოქცეულია ყველა ტეხნიკური ფაკულტეტი: ენერეტიკულური, საამშენებლო (გზათა), სამიჯნო, მექანიური, ელექტროტეხნიკური, ქიმიური და საქარხნო ქიმიური.

იქ რუსეთთან შედარებით ერთი მეტი განყოფილება აღმოჩნდა. ვინაიდან რუსეთის სპეციალურ სასწავლებლებში მხოლოდ ერთი ქიმიური განყოფილება არსებობს; გერმანიაში კი ორნაირს, ასე ვსთქვათ, ქიმიკოსებს ამზადებენ. იქ ქიმიკოსის დანიშნულებაა წარმოების მეცნიერული მხარეების შესწავლა და გათვალისწინება, სპეციალურად ქიმიური კანტროლის გაკეთება, ლაბორატორიებში მუშაობა და სხვ.

საქარხნო ქიმიკოსები კი დებულობენ მომზადებას, როგორც ქარხნების მიმდინარე ტეხნიკური პროცესების ხელმძღვანელნი, ე. ი. პირველთ ანტკერესებს ხელმძღვანელნი, და ამნაირად მეცნიერული, მხარე წარმოებისა, მეორეს კი—მთელი წარმოება, განსაკუთრებით ტეხნიკური პროცესები. ასეთი დანაწილება, რასაკვირველია, მეტ სარგებლობას მოიტანს მეტ ნაყოფს გამოიღებს...

რუსეთში უმაღლეს ტეხნიკურ სასწავლებელს უყურებდნენ მხოლოდ, როგორც სპეციალისტ-ინჟენერების მოსამზადებელ დაწესებულებებს.

იმ პირთ, რომელთაც არ ჰქონდათ დასახული პროფესიონალური მიზნები, არამედ ინტერესებდათ შერეული, ტეხნიკური კოდნა; აგრეთვე დიპლომიან ტეხნიკოსებს, რომელნიც მოისურვებდნენ ახალ სპეციალურ საგნების შესწავლას,—ინსტიტუტის კარები დახურული ჰქონდათ.

მარილაც, თითქმის არც ერთი ინსტიტუტის შეხედვა ნებას არ აძლევს თავისუფალ მსმენელთა მიღებისას.

ასეთი კარ-ჩაკეტილობა ყოველად შეუწყნარებელია, რადგან ამ სასწავლებელთა უმთავრესი დანიშნულებაა მრეწველობის სამსახური და განვითარება და მათთან მჭიდრო კავშირი აუცილებელ საჭიროებას შეადგენს.

უმაღლესი ტეხნიკური სასწავლებლები აუცილებლად უნდა აძლევდნენ საშუალებას თავის ყოფილ სტუდენტებს გაეცნონ კურსის დასრულების შემდეგ მეცნიერებაში და ტეხნიკაში მოხდარი ცვლილებებს, გამოკვლევებს, აღმოჩენებს, რათა თვითონაც შესძლონ წარმოების წინ წაწევა, ტეხნიკურ ცხოვრებაში გამოყენება, პროცესებში ახალი მხარეების შეტანა.

თავისუფალ მსმენელთა გარდა გერმანიაში არსებობს კიდევ მსმენელთა ერთი კატეგორია („ჰოსპიტანტი"), რომელიც ერთი სემესტრის განმავლობაში სწავლობს პროფესორის ნებართვით ერთ რომელიმე დარგს, ან დარგის ნაწილს. ესენი არიან სწავლულნი, ინჟენრები, ტეხნიკოსები და სხვ., რომელთაც სურვილი აქვთ მეცნიერული დაწინაურება და რომელიმე საკითხში კოდნის გაფართოება ან ნაწარმოების ახალი მეთოდების შესწავლა-შეთვისება.

ასე რომ, თუ გერმანიაში გონივრულ საქმის დაყენებას ზურგს არ შეუქცევენ, უნდა გაეიაროთო, რომ საჭიროა უმაღლეს სასწავლებელთა კარების გაღება, არა მარტო იმათთვის, ვისაც რაიმე სპეციალურ პროფესიისათვის უნდა მოემზადოს, არა მარტო სპეციალისტების, არამედ ყველასთვის, ვისაც სურს კოდნის შეძენა, სწავლა-განათლების მიღება.

ასეთი მრავალფეროვნე ფუნქციები გერმანიის სასწავლებლებისა ასეთ პრინციპებზე აკავშირებს მათ მეცნიერებასთან, მრეწველობასთან და საზოგადოებასთან, ახალნაწილებს და აარ-

*) რუსეთში ბევრი ქარხანა-ფაბრიკები სტუდენტებს პრაქტიკაზე არ ღებულობენ და დასაფიქრებელია, ეს ერთი მეორე ნაბიჯია, რომ ბუნებაში ავიტაციის გასწავლა და გაფრენანი. ეს ერთი. მეორე ისა, რომ ფამილიარულად მრეწველობა უცხო ხალხის ხელში იყო, და არ უნდოდათ ხელის შეწყობა ინტელიგენციის მისწავლა ანალიზირებისათვის. ეს ჩვენ კარგად უნდა დავინახოთ.

მავეს სწავლა-განათლების, მეცნიერების და ტეხნიკის საქმეს, და ნაყოფს დღეს მთელი კაცობრიობა ნათლად ხედავს.

თუ გვინდა სწავლა-განათლებას საქმე რიგიანად და ნაყოფიერად მივაწყოთ, უნდა მივეწყვიტოთ ბოლოს ეს აგრეთვე ის არა ნორმალური მოვლენა თუ სიმახინჯე, რომელსაც ამდენსა ჩვენში ადგილი ჰქონდა,—ეს არის ჩვენი ქვეყნის, ჩვენი ხალხის სრული უეკოდინარობა...

საჭიროა იმარჯოდეს ხშირი ექსკურსიები, რომელთაც დიდი ალმზრდელობითი მნიშვნელობა ექნებათ. ექსკურსიები გააცნობენ მონაწილეთ საშობლოს არე-მარეს, საყურადღებო ადგილებს და ღირსშესანიშნავ ნაშთებს; შეისწავლითან მათ თავის ქვეყნის ბუნებას—მთებსა და ღრეებს, მეცნარეთა, ცხოველთა და მინერალთა სამეფოს... ბუნებასთან დაიახლოვებას, ბუნების ცაცნობას დიდი სარგებლობის მოტანა შეუძლია, ვინაიდან ბუნება საუკეთესო სახელმძღვანელოა, საკვირველი და ნაზშენაი შინაარსის წიგნია. ასეთი მოგზაურობა ყმაწვილებს ჩაუნერგავს საშობოლოსადმი კეთილშობილური სიყვარულს, ვინკვითარიებს დაკვირვების ნიჭს, გაუფაციერებს და განუმტკიცებს ესთეტიურ გრძნობებს, გამოიწვევს ცოდნის შეძენის თავდაუჭერელ სურვილს, სამშობლოზე სწორ წარმოდგენას მისცემს და სხვ.

სკოლის განახლებისათვის, რასაკვირველია, საჭიროა მასწავლებელთა სერიოზული და ახალ პრინციპებზე მომზადება, „ვინაიდან ვისაც ჰსურს ქვეყანა წინ წასწიოს, მან ჯერ თვითონ უნდა წაიწიოს" (ფილ. სოკრატი).

კიდევ ბევრი საკითხებია გადახლართული სკოლის განახლების საქმესთან, მაგრამ ამათი და აგრეთვე სკოლის გარეშე ცოდნის გავრცელების და სწავლა-განათლების მოწყობის შესახებ შემდეგ მოვიღაპარაკებთ.

ინ. ვ. ბაკბაძე

ჰიმნი.

ყოველ ერს და განსაკუთრებით სახელმწიფოებრივი უფლების მატარებელ ერს თან ახლავს ჰიმნი. როდესაც კითხვა შეიხება ერის ბედნიერებას ან უბედობას, საჭიროა მისი ჰიმნის ხმა აიღოთ და მაშინ დაინახავთ ერის სულის განწყობიერებას.

მაგალითად, ინგლისის, როგორც განვითარებული ეკონომიკის და სამრეწველო გენის წარმომადგენელის ჰიმნი გამოხატველია მისი ტიპიური ხასიათისა. საფრანგეთის—როგორც თავისუფლებისა და ერთობისათვის მებრძოლის ჰიმნი „მარსელიეზა". გერმანია—ვამცქვალული იყო სარწმუნოებრივი მიმართულებით და მის ჰიმნში გამოთქვა სწორედ ეს გრძნობა. რუსეთის ჰიმნი ათაყვანებს თვითმპყრობელს და ევედრება.

იაპონიის—როგორც აღმომავალ მზის ქვეყნის ჰიმნში მკაფიოდ გამოხატულია მისი ერის ოვისება და სხ.

ჰიმნი გამომხატველია ერის სულის-კეთილბისა, მის ტიპიურ სახისა და თვისებისა. ამიტომ არის ძნელი, რომ პოეტმა და კომპოზიტორმა იგრძნონ ერის თვისება და მის დამახასიათებელი სუნთქვა გამოსთქვან მოკლე შტროხით, მკაფიოდ გამოჰხატონ ერის გლოვა-სიხარული, წარსული და მომავალი. ჰიმნი არის ხალხის ხმა, ხალხის გულის ამონაკვნესი.

სვიდეშელი.

საქართველოს ოსეთის ურიერობის რეზოლიუციები

რეზოლუცია მამდინარე მომენტზე.

პოლიტიკური სიტუაცია, რომელიც გამომდინარეობს რუსეთის რევოლიუციონური ერთიანი ფრონტის დარღვევით, აიძულებს სამხრეთ ოსეთის ხალხს გამოარკვიოს თავისი საერთაშორისო მდგომარეობა, ამის გამო სამხრეთ ოსეთის ხალხთა მე-5 ყრილობამ სოფ. ჯავაში მიიღო რა მხედველობაში ერთის მხრით საგარეო და შინაური მდგომარეობა სამხრეთ ოსეთისა და მეორე მხრით საერთაშორისო რევოლიუციონური მასწრაფებანი სამხრეთ ოსეთისა და საქართველოს დემოკრატიისა, დაადგინა:

1) სამხრეთ ოსეთი შეადგენს საქართველოს დემოკრატიულ რესპუბლიკის შემადგენლობაში, ფართე ტერიტორიალურ თვითმართველობის საფუძველზე ერთიან ტერიტორიაზე მოსახლეობისაგან, ეროვნულ პერსონალურ ავტონომიის საფუძველზე. იმ ოსებისათვის, რომელნიც მოსახლეობენ ქალაქებში. სამხრეთ ოსეთის უფლება აქვს ამ ოსების შინაური ცხოვრება მათ სურვილისაებრ მოაწყოს.

2) საქართველოს დემოკრატიულ რესპუბლიკაში სამხრეთ ოსეთის მდგომარეობის კონკრეტიულ პირობების გამორკვევას და გამომუშავებას ყრილობა ანდობს სამხრეთ-ოსეთის ეროვნულ სამეჯოს იმ პირობით, რომ ეს პირობები წარედგინება დასამტკიცებლად ოსეთის მე-6 ყრილობას.

ამასთანავე ყრილობა იმედს გამოსთქვამს, რომ სამხრეთ ოსეთის დემოკრატია საქართველოს დემოკრატიასთან ერთად ივლინან ერთის გზით რუსეთის დიდი რევოლიუციის მონაპოვართა დასაცავად.

რეზოლიუცია ინარდის ბერის შესახებ.

მხედველობაში ვიღებთ რა, რომ ოსეთის მოსახლეობას სრული ლოიალური განწყობილება აქვს საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობასთან, რომელიც უფრო გაძლიერდება ამის შედეგად, როგორ გადაწყდება საქართველოს რესპუბლიკის შემადგენლობაში შესვლა, და იმ მდგომარეობას, რომ ოსეთის ხალხი დარაჯად უდგია რევოლიუციის მონაპოვარს და წინააღმდეგია ყოველ გვარი ანარქიული მოქმედებისა, ყრილობა დარწმუნებულია რომ საქართველოს მთავრობა არ მოისურვებს ძალით აჰყოროს იარაღი ოსის ხალხს და მით უფრო მოიპოვებს ოსების ნდობას.

ყრილობა ამავე დროს დარწმუნებულია, რომ სამხრეთ ოსეთის ხალხი თავის მხრივ რაიმე გამოსვლით მიზეზს არ მისცემს საქართველოს მთავრობას, რომ მან საჭიროდ იცნოს ოსების ძალით იარაღის აყრა.

ყრილობამ ამ საკითხის გამო მოლაპარაკების გამართვა ეროვნულ სამეჯოს მიანდო.

თელავის სარაიონო სასურსათო კომიტეტის მოღვაწეობა

ამ კომიტეტის მოღვაწეობა თამამად შეიძლება ჩაითვალოს მომავალ ერობის წინამორბედად. მან თავისი მოქმედებით ნიადაგი მოუმზადა სოფლად საზოგადო მუშაობას, ამამაქმედა ინტელიგენცია და სოფლის ხალხი ასე თუ ისე შეაჩვია საკულტურო მუშაობას.

ამ კომიტეტის მოქმედება მარტო სურსათის მიწოდით ან განაწილებით არ ვინისაზღვრებოდა, იგი რამდენადაც-კი ძალა შესწევდა ცდილობდა სოფელში გაფანტული ინტელიგენცია შეერთებინა და ერთმანეთის თანხმობით გამოეყენა ჩვენი სოფელი უნუგეშო მდგომარეობიდან.

სწორედ ამიტომ სარაიონო კომიტეტის კრებამ, გაიკერა და მოისმინა რა წარსული 16 თვის მოღვაწეობა, ერთხმად გამოიტანა რეზოლიუცია, რომლითაც მოიწონა კომიტეტის გამგეობის მოღვაწეობა და სცნო იგი მიზან-შეწონილად მომავალ ერობის უფნქციების ასრულების და ნიადაგის მოუმზადებისათვის. ამასთან კრებამ სთხოვა გამგეობის თავმჯდომარე ლევან ვახვახიშვილს და წევრს თ. ჩანგაშვილს, დარჩნენ გამგეობაში, ვიდრე სამაზრო ერობა აიღებს თავის ხელში სასურსათო საქმეს.

როგორც მოსსენებიდან გამოირკვა, 16 თვის განმავლობაში კომიტეტს შემოსავალი ჰქონა 852,811 მან. გასავალი 820,674 მ. კასაში დარჩენილა 32137 მან. საქონელი და სურსათი მიუღია: ბური და შაქარი 716.800 მანეთისა, სამეურნეო მანქანები 5070 მან. ფართლეულობა 53190 მან. წვრილმანი საქონელი 6193 მან. და სხვა და სხვა საქ. 6997 მან. სულ 788,250 მან.

გამგეობა ცდილობს ავტომობილებით ფოსტის გადატანის მოწყობას, კახ. რკ. გზის სადგურთან მისასვლელ გზების გაკეთებას, მას უკვე თბილისიდან გადმოუზიდნია თელავში დიდძალი რკინეულნი, სხვა საქონელი და რამდენიმე სამალოსნო, როგორც სამკეფლი, ისე საზეინკლო, სარაჯის ქარხნის მოწყობილება და სხვ. დაიწყებს ერობა მოქმედებას თუ არა, ყველა ეს მას უნდა გადაეცეს. ამ დიდძალ ქონების შეძენასა და გადმოტანაში დიდი ზრუნა მიუღიოს თუმე გაგ. თავმჯდ. ლევ. ვახვახიშვილს, რაიც კრებაზედაც იქნება აღნიშნული. კრებას სხვათა შორის დაეწერა საქართველოს რესპუბლიკის სასურსათო სამინისტროს რწმუნებული ს. დანდურო�n, რომელიც აგრეთვე საჭირო განმარტებას აძლევდა სხვა და სხვა საკითხებზე დიმწერეთ.

ლ.ნ.

სოფლების ცხოვრებიდან.

ბაღეთ „ფშაკი" დაბეჭდილია შემდეგი წერილი:

„ერთი თვე იქნება, რაც სოფელ უზუნლარს მოსულა სამხედრო ექიმის ტანისამოსში, ისევე სოფლის შვილი სახელად სტეფ. მანოშვილი. იგი თავის თავს აცხადებდა ხან ექიმად, ხან სტუდენტად. იგი გაშოკსდა აქ საქართველოს მთავრობის რწმუნებულად, დაიკერა ეფთიანი ექვსი ჩიგარი აქაური ახალგაზდებისგან და გაგდა ამ სოფლის ბატონ-პატრონი. იგი დასახლდა უზუნლარის სახელწოდ სკოლაში, დაიჭირა თვით სხვა სოფლის მასწავლებლის ოთახები დაუკითხავად.

საკვირველი ის არის, რომ როცა სოფლის სკოლის უფროსმა მასწავლებელმა ჰკითხა სოფლელებს, თუ ვის მიუცია მისთვის ნება, რომ ის თავის დებით, დისწულებით და ამხანაგებით სკოლის შენობაში დადგეს, სოფლელებმა გაშტერებული ასახუხეს:

— ეაჰ, მასწავლებელო, სამაზრო უფროსს ვინ უნდა მისცეს უფლება. მას სუფლელზედ მეტი უფლება აქვს.

როცა შედიახართ სტ. მანთაშიანის სახლში, პირველ ოთახშივე ნახავთ დიდი ასოებით დაწერილ რუსულ განცხადებას: „Кабин. уполномоченнаго Лорійскаго района", ამის ქვეშ კი ცარცით სწერია: „Входъ постороннымъ лицамъ строго воспрещается.

ზემოხსენებული მანთაშიანი, როგორც თვით ამბობს, მთელი ოლქის რწმუნებულია „по всѣмъ важнымъ дѣламъ", სთხოვს სოფელს სხვა და სხვა სანოვაგეს: კვერცხი, ბური, ვარია, ერბი, თაფლი და სხვა. მან სკოლის შენობა თავისთვის შეუფერებლად ნახა და მოინდომა ძალით გაეგდო ერთი ლტოლვილის ოჯახობა და ითხოვ დამდგარიყო, მაგრამ ვერ მოახერხა, რის შემდეგ დაკმაყოფილდა სკოლის ერთი კლასით და მასწავლებლის ოთახებით.

ბატონი მანთაშიანი უზუნლარის კომისარის საქმეებშიც ერევა და ეიღაც თავის ნათესავი დაუნიშნია საზოგადოების გადამწყვეტად.

ამ ეიგბატონმა, როგორც „ფშაკის" მკითხველებს ეხსომებათ, დიდი როლი ითამაშა სადახლოში მომხდარ ამბებში. როგორც ჯარის ცრუ მბრძანებელი.

ზოგიერთნი იძახიან, რომ მანთაშიანი 155 ზუგრის საეკუთვნო პუნქტის არ თუ ექიმი ყოფილა, არამედ ფაროალი სანიტარი ყოფილა.

თუმცა მანთაშიანი თავის თავს აცხადებს მთელი ლორის ოლქის რწმუნებულად „по всѣмъ важнымъ дѣламъ", მაინც უპირველეს ყოვლისა მიწის საკითხებში ერევა. იგი სოფელში აცხადებს თავის თავს საქართველოს მთავრობის მიწადმოქმედების მინისტრის რწმუნებულად და ეჭიმათ, თბილისში კი ოფიციალურ პირებთან თავის თავს ლორის სოფლებიდან ირჩეულ რწმუნებულს და ეკიმს ეძახის, ნამდვილად კი არავის მიუცია მისთვის რწმუნებულობა, ან რა საკითხების შესახებ და რისთვის არის გამოგზავნილი უზუნლარში, არავინ გარკვეულათ არ იცის.

ჩვენ ვეცხოვრით ინოსთან ხანში, როცა ყველა ნაირი სასწაული მოსალოდნელი.

მე მგონია, რომ თუ ახლა, როცა საქართველოს სახელმწიფოებრივობა ახლათ იქნება, და მთავრობას არა აქვს საშუალება ადგილობრივი გამგეობის უქონლობით ამ წამშივე გიოგოს მომხდარი ამბები, მაშინ ლორის საოვსტომომ, როგორც სოფლის ხალხთან უფრო ახლო მდგომმა ორგანომ და უფრო მეტად დაინტერესებულმა, უყურადღებოდ არ უნდა დასტოვოს ლორის ოლქში მომხდარი ამბები.

საჭიროა რომ საქართველოს მთავრობამ ამას ყურადღება მიაქციოს!

პროექტი

ვეტერანარულ-სანიტარულ ორგანიზაციისა საქართველოს რესპუბლიკაში.

ვეტერინარიის დიდი მნიშვნელობა აქვს ჩვენთვის. ჩვენში საქონლის მოყვანა-მოშენებას დიდ ყურადღებას აქცევენ.

ვეტერინარია თუ აქამდი იყო დაყენებული ბიუროკრატიულ ნიადაგზე და მაშასადამე ხალხთან ჩამოშორებული, ეხლა უნდა ჩაექსოს თვით ხალხის მოთხოვნილებას. ეს კი შესაძლებელია მაშინ, როცა ერთა გაეძლეგება ამ საქმეს.

ვეტერინარულ-სანიტარული კანონმდებლობა მაშინ არის ცოცხალი და ძიზან-შეწონილი, როცა იგი ვეტერინარულ პერსონალის, მთავრობის და ერთის წარმომადგენელთა კოლექტიური შემოქმედების ნაყოფია.

და რადგანაც ვეტერინარია ისახავს: რთულს და საპასუხისმგებლო მიზნებს და ეუნქციებს, მისი ორგანიზაცია უნდა იყოს თავისებური ყოველგვარ ხელოვნურად შემქმნელს დამოუკიდებლობისაგან და უნდა ექვემდებარებოდეს, ერთის მხრით, სათანადო სამინისტროს, როგორც სახელმწიფოებრივი ვეტერინარულ ორგანიზაციას და, მეორეს მხრით, ერობის ორგანიზაციას, როგორც საკრებულს.

1. ვეტერინარულ-სანიტარული დარგში ხელმწიფე იღებს თავის თავზედ იმ ფუნქციებს და ინგვარ კანონებს შექმნას, რომელიც აქვთ სახელმწიფოებრივი ხასიათი და ეროვნული მნიშვნელობა. მაგალითად: უმაღლეს და საშუალო სპეციალურ სასწავლებლების შექმნა. სამეცნიერო ექსპერიმენტალურ ინსტიტუტის

ეროვნული ბიბლიოთეკა

დაარსება, სახელმწიფო ლაბორატორიის მოწყობა პრაქტიკული მიზნებით, ერობის ხარჯებში შეშველება ვეტერინარულ-სანიტარულ ზომების ცხოვრებაში გასატარებლად, თუ თვით ერობამ ვერ შესძლო ეს, სუბსიდიებით დახმარება იმ ხასიათის საზოგადო ორგანიზაციებისა, რომელთა მიზანია საქონლის გადამდებ ავადმყოფობათა შესწავლა და კვლევა-ძიება, შენახვა თავის ხარჯზედ საქონლის ჭირის საწინააღმდეგო შრატის დასამუშავებელ საადგურისა და ამ საადგურის მოსამსახურეთა შტატისა, საქონლის ჭირთან ბრძოლა-ორგანიზაცია და გამოწვეული ხარჯების გასტუმრება; მოწყობა პერიოდულ ვეტერინარულ პერსონალის ყრილობებისა სხვა და სხვა კანონ-პროექტების დასამუშავებლად სპეციალურ დარგში, მოწყობა მოსაზღვრე სახელმწიფოებთან საქონლის გადარეკ-გადმორეკის კითხვებისა, დაცვა საზღვრებისა მოსაზღვრე ვეტერინარულ პერსონალის საშუალებით საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიაში საქონლის ჭირის გადმოტანისაგან, შემუშავება წინასწარ ზომებისა, დანიშნა გარკვეულ პუნქტებზე თავის აგენტების—ვეტერინარების სავაჭრო-სამრეწველო საქონლის გასასნეზად და კანონიერ პროცენტის ასაღებად. ამის გარდა არსდება მთავრობასთან განკალკევებული რაზმი ვეტერინარებისა და მათი თანაშემწეებისა (ფერშლებისა) საქონლის ჭირთან და სხვა გადამდებ ავადმყოფობათა საბრძოლველად.

ამ ფუნქციების აღსასრულებლად და ჩამოთვლილ პუნქტების ცხოვრებაში გასატარებლად სათანადო სამინისტროსთან (დღეს შინ. საქ. სამინისტროსთან) არსდება ვეტერინარულ სანიტარული ორგანო შემდეგი შემადგენლობით: გამგე-თავმჯდომარე და ერთი ან ორი თანაშემწე შესაფერი შტატებით (უკვე არსებობს).

ამავე დროს სდგება ცენტრალური საბჭო საქართველოს რესპუბლიკის ვეტერინარულ პერსონალის და ერობათა წარმომადგენელთაგან, რომელიც იმუშავებს სხვა და სხვა კანონებს, როგორც დამხმარე მთავრობისა კანონმდებლობითი ორგანო. აღმასრულებელი ცენტრალურ ორგანოს თ. ამჯდომარე და მისი თანაშემშეწენი შედიან გადამწყვეტი ხმით ამ საბჭოში ინფორმაციით. ამათ გარდა საბჭოში შეეკენენ გადამბარენი ხმით დელეგატები: გუბერნიის ვეტერინართა პერსონალიდან, ქ. თბილისის ვეტერინართა ორგანიზაციისგან, ქართველ ექიმთა და ბუნების მეტყველთა საზოგადოებისაგან, სამეურნეო საზოგადოებისაგან, ვეტერინარულ პერსონალის პროფესიონალურ კავშირებისაგან და სამხედრო ვეტერინარულ ორგანიზაციისგან. საბჭო იკრიბება პერიოდულად, სხვა დროს ეწევა სამსახურს ადგილბრივ, როგორც დანარჩენი პერსონალი.

2. საგუბერნო ერობის და ან თუ ეს არ იქნება, გამაერთებელი ერობის ცენტრალური ორგანო, კისრულობს: ადგილობრივ გარკვეულ ტერიტორიალურ ერთეულისთვის კანონმდებლობას საეტერინარო—სანიტარულ დარგში. ფინანსების მოწყობას მცირე ერობის ერთეულებისათვის გადამდებ ავადმყოფობათა საწინააღმდეგოდ, გარდა საქონლის ჭირისა (чума рог. скота). გუბერნიის შესწავლას ვეტერინარულ-სანიტარული მხრით, საქონლის მოგლა—მოშენების კითხვების გარკვევა შესწავლას, პერიოდიული ყრილობების მოწყობას, დიაგნოსტიკურ კაბინეტების შექმნას და საქონლის მკურნალობის მოწყობას, ზოოტეხნიკურ პუნქტების გახსნას და სხვა ამ მიზნების განსახორციელებლად საგუბერნიო ერობის გამგეობასთან არსდება ვეტერინარულ-სანიტარული ბიურო, როგორც ორგანო აღმასრულებელი, დამაკავშირებელი და ორგანიზაციულ მუშაობის მწარმოებელი. ამავე დროს დგება საგუბერნო საერობო ვეტერინარული საბჭო ერობის წარმომადგენელთა თანადასწრებით, როგორც ორგანო კანონმდებლობითი და დამხმარე ერობის ორგანიზაციისა. კრებები პერიოდულია. თუ შესდგა გამაერთიანებელი ცენტრალური საერობო ორგანო, მაშინ საგუბერნიო ერობის ჩამოთვლილი ფუნქციები გადადის პირველის კომპეტენციაში.

3. მაზრებში კი მთელი საეტერინარო და სასანიტარო ფუნქციები შედის სამაზრო ორგანოების კომპეტენციაში. პირდაპირი თანაშრომეობა არიან სასოფლო ვეტერინარული პერსონალი, რომელიც კავშირდება და მიზან შეწონილად მოქმედობს სამაზრო ვეტერინარულ საბჭოს დახმარებით და ერობის გამგეობასთან მჭიდრო კონტაკტით.

4. სამეცნიერო დაწესებულებანი საეტერინარო დარგში უნდა იყვნენ: ლაბორატორია საქონლის გადამდებ ავადმყოფობათა საწინააღმდეგოდ ვაქცინების და შრატების დასამზადებლად. ქუთაისის საქონლის ჭირის საწინააღმდეგო შრატის დამამუშავებელი საადგური, ქართველ ეტერინალურ პერსონალის საზოგადოება და საეტერინარო ინსტიტუტი.

ამის გარდა, სამეურნო საქონლის დაზღვევა უნდა ხდებოდეს ფართო ფედერატიულ პრინციპებზედ და ამ საქმეში უნდა მიიღონ მონაწილეობა როგორც პასუხის მგებლობაში, (риск.) ისე საქმის წარმოებაში თვით ხალხმა. პირველი ნაბიჯი დაზღვევისა უნდა იყოს ადგილობრივი საზოგადოებრივი დამზღვევი კავშირები, რომელნიც თანდა-თანობით ეთთარდებიან კონცეტრიულად და იღებენ სახეს საზელმწიფო გადამზღვევ კავშირისას.

სამეურნეო და ზოოტეხნკური ნაბიჯები—საშუალებები და მოწყობა შედის სამაზრო ორგანიზაციების კომპეტენციაში, მაგრამ ამისდა მიუხედავად საგუბერნო და ან ცენტრალური საერბო ორგანო და მთავრობა ეხმარებიან როგორც ფინანსიურად, აგრეთვე ორგანიზაციულ მოწყობაში ზემოხსენებულ დარგისას.

მთავრობა და ცენტრალურ ერობის ორგანიზაცია შეთანხმებით იღებენ თავის თავზედ ზემოდ აღნიშნულ ფუნქციების გარდა: მედიკამენტების და ინსტრუმენტების შეძენას, შეღავათიან სესხის აღებას ვეტერინარულ ამბულატორიების და სამკურნალოების მომართვისათვის, გაუმჯობესებულ საქონლის გამოწერა-შეძენას, საქონლის გამოფენების გამართვას, შუამდგომლობს გაუმჯობესებულ საქონლის ეგზემპლიარების ყიდვა-გაყიდვაში, მომხმარებელ და მწარმოებელ კოოპერაციების ორგანიზაციას საეტერინარო დარგში, რძის ფერმის შექმნას და ხორცეულების ეკსპლოატაციის მოწყსრიგებას და სხვა. აი ის კონკრეტიული ფორმები, რაშიც უნდა გამოიხატოს საგუბერნიო, სამაზრო ერობის ორგანიზაციის და მთავრობის როლი ვეტერინარულ-სანიტარულ დარგში. რაც შეეხება კითხვებს, მეიდრად დაკავშირებულებს ერთი მხრით მედიკო-სანიტარულ და მეორე მხრით ვეტერინარულ-სანიტარულ ორგანიზაციებთან, მათი გადაწყვეტა ხდება გაერთიანებულ კრებებზედ. ეს შეეხება მომავალ ორგანიზაციას. ჯერჯერობით კი, რადგანაც აწ უკვე არსებობს საშინაო სამინისტროსთან ცენტრალურ ვეტერინარულ-სანიტარული ორგანო, პირველ პუნქტებში ჩამოთვლილი ფუნქციები ეკისრება მას.

საერობო ფუნქციები კი არსებულ გუბერნიებში ვეტერინარულ-სანიტარულ საბჭოებს და ბიუროებს.

თუ მთავრობა დაადასტურებს ფინანსების შემოკლების თვალთაზრისით გაუქმებას დღესვე არსებულ საგუბერნო საეტერინარო ორგანოებისას, ცენტრალური ვეტერინარულ-სანიტარული საბჭო და ბიურო იკისრებს მთელ ფუნქციების მიღებას ერობის ორგანიზაციების შექმნამდის.*)

ვ. დაშხეური.

*) ეს პროექტი მოწონებულია ვეტერინარულ პერსონალის კერძო თათბირზე, სადაც იღებდნენ მონაწილეობას თბილისის და ქუთაისის გუბერნიების წარმომადგენელნი, თბილისის საკასბოში და ცენტრალურ ვეტერინარო ორგანოს წევრნი და წარდგენილია განსახილველად შინ. საქ. სამინისტროს და ეროვნულ საბჭოს ადგილობრივის კომისიაში. 3 ლ.

ქურნალ-გაზეთებიდან.

ლენინის გაკვეთილი.

კიევიდან მიღებულ ცნობით ლენინი და სხვა გამოჩენილი ბალშევიკები საზღვარ-გარეთ მიდიან იმ მიზნით, რომ ცენტრალურ სახელმწიფოებთან უფრო ახლო დამოკიდებულების კავშირი იქონიონ.

მურმანის დამოება.

გაზეთები იუწყებიან, რომ საბჭოთა მთავრობას კოლსაკის ხახეკინ კუნძული და მურმანის ოლქი ფინლანდიისათვის დაეთმია, რათა ფინლიანდიას საშუალება მიეცეს მოკავშირეთა ჯარებით დაკავებულ ადგილების შემოერთებისა.

ტეინმეერგის შეუერობა.

კურსკში დაიჭირეს და მოსკოვში გაგზავნეს იუსტიციის ყოფილი კომისარი ტეინბერგი, რომელსაც ამბრალებენ მემარცხენე ესერების აჯანყებაში მორალურ მონაწილეობის მიღებას.

სოც.-დემ. და ბუნდას პროტესტი.

რ. ს. დ. მ. პარტიამ და ბუნდას ცენტრალურმა კომიტეტმა, ევროპისა და ამერიკის სოციალისტურ ცენტრალურ კომიტეტებს დაუგზავნეს შემდეგი განცხადება: „40 წარმომადგენელი, მუშების მიერ სხვა და სხვა ქალაქებში ამორჩეულნი მუშათა ყრილობის მოსაწვევ თათბირისათვის დატუსტებულია, რომელიც უნდა გადასცენ უმაღლეს რევოლიუციონერ ტრიბუნალს, სადაც მხოლოდ სიკვდილის დასჯის განაჩენები გამოაქვთ. ვთხოულობთ ყველა სოციალისტურ პარტიების საქმეში ჩარევას, რომ შეჩერებულ იქმნას სამარცხვინო და შეუწყნარებელი დასჯა“.

ГАМОЦЛАДЕБИ ЦНОБЕБИ

სამგზავრო მატარებლების მიმოსვლა

ქალ. თბილისიდან

№ 3—გადის თელავიდან დილის 8 ს. 28 წ.
„ გურჯაანში მიდის „ 10 „ 14 „
„ თბილისში „ საღამოს 5 „ —
№ 4—თბილისიდან გადის დილის 8 „ 58 „
„ გურჯაანში მიდის ნაშუადღ. 3 „ 24 „
„ თელავში „ საღამოს 5 „ —
№ 5—წნორის წყალიდან
„ გადის დილის 8 „ 42 „
„ გურჯაანში მიდის „ 10 „ —
№ 6—გურჯაანიდან გადის ნაშუადღ. 4 „ 15 „
„ წნორის წყალში მიდის „ 6 „ 20 „

ГАНЦХАДЕБЕБИ

ГАИЧЕНА

საუკეთესო ქართული ღვინის საწყობი

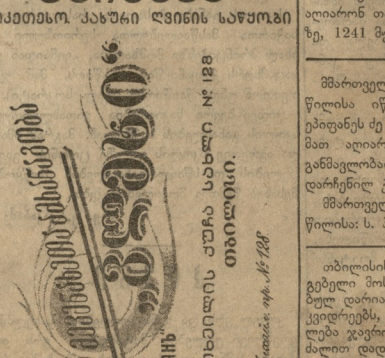
№ 5.
ქალ. ,,ბორჯომი“
ТЕЛЕФОНИ № 128
ТЕЛЕФОНИ № 128
ТЕЛЕФОНИ № 128